

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радям!

Газета Верховної Ради Української РСР

◆ № 71 ◆

П'ятниця, 12 квітня 1991 року ◆

Ціна 10 коп.

Кажуть, ми живемо в цивілізованому суспільстві. Та цивілізація навчилася знищувати все живе за допомогою монстрів-машин, яким не вистачає пального, роздобути яке можна за допомогою машин, яким потрібне паливо, виготовити які можна, знищуючи частинку природи... Дикі, на наш погляд, аборигени астровів в океані навчилися валити тавсті дерева за допомогою... крику. Залазить один з них на верхівку і тридцять днів галаска лає дерева. І дерево, не витримавши, вмирає...

У нас атруєні повітря, вода і земля, засихають на карені дерева. То, може, повернемося у дачивілізовані часи і будемо рятувати хоч у такий спосіб природу? А вона рятує нас...

Фота Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Д О КИЄВА прибув голова фракції ХДХ/ХСР бундестагу Федеративної Республіки Німеччини доктор Альфред Дреггер. У програмі візиту поглядання війни на мотилу Невідомого солдата і меморіального комплексу «Білий Яр», зустріч із заступником Голови Ради Міністрів З. Укралієм та зброєю Київської міськради Г. Малишевським.

У другій половині дня відбулася зустріч Голови Верховної Ради УРСР Л. Кравчука з А. Дреггером. Під час бесіди обговорювалися шляхи розвитку німецько-українських відносин, розширення контактів між бундестагом ФРН і Верховною Радою УРСР.

Доладний звіт про бесіду буде вищено в наступному номері «Голосу України».

В ІДБУЛИСЬ урочисті збори, присвячені 30-річчю польоту в космос Юрія Гагаріна 10 квітня. В програмі зборів — Президент СРСР М. Горбачов, Голова Верховної Ради СРСР А. Лук'янов, Прем'єр-міністр СРСР В. Павлов. Вступним словом відкрив збори М. Горбачов. З доповіддю виступив генеральний інженер науково-виробничого об'єднання «Енергія» Ю. Семенов. Доловідан зауважив, що три десятиліття розвитку космонавтики в СРСР не були виключно лєрможними маршем.

У ЧОРА відбулось засідання уряду республіки, на якому обговорено питання про структуру державного управління Української РСР. Віа засідання Голова Ради Міністрів УРСР В. П. Фомін.

У КИЄВІ 11 квітня відкрився сесія загальних зборів Академії наук України. На порядку денному — питання про діяльність АН УРСР у 1990 році та її завдання відповідно до нового Статуту. Розглянуто питання про лобовлення у складі АН УРСР незалежно репресованих учених.

3 АСТУПНИК директора Інституту ядерних досліджень АН УРСР А. Рудчик, побувавши минулої осені на міжнародній конференції з проблем сучасної ядерної фізики в Токіо, встановив контакти з колегами з ядерного центру «Ікани та Інституту ядерної фізики Тонійського університету. Він запросив їх узяти участь цього літа в школі-семинарі в Косі і сподівається домовитися про спільні дослідження в галузі фізики важких іонів.

ВСЕ МОЖУТЬ ДЕПУТАТИ...

Постійна комісія з екології та охорони навколишнього середовища Херсонської міської Ради добилася тимчасового припинення будівництва заводу херсонської целюли.

Піставою для прийняття такого рішення стало відсутність екологічної експертизи майбутнього об'єкта, що споруджується на охороні екологічного центру. Його технологія «розроблена» на відстані в атмосфері шкідливих хімічних речовин. Заперечення господарників та економістів відсутності впливу на довкілля перед грунтовними дослідженнями авторитетних народних обранців. Не допомогло й впливовим керівництвом заводу до об'ясних інстанцій.

Єдиний оптимальний вихід з даної ситуації, як вважає голова цієї депутатської комісії Світлана Волкова, перепрофілювання підприємства на екологічно чисте виробництво будівельних матеріалів.

Іван КАЛІННИЧЕНКО,
заступник кореспондента
«Голосу України».
Херсон.

СТЕРЕЖІТЬСЯ ТЕЛЕКАМЕРИ

Чернігівська міська Рада стала засвоєнням господарству комерційного підприємства «Комерація» телецентр Чернігова.

Місцеве телебачення дасть змогу чернігівцям систематично знайомитися з діяльністю депутатського корпусу, роботою міськекономіки.

Користь від нововведення, напевно, буде: тепер ті, хто дрімає на сесії, остерігаються телекамери. А з другого боку, протриває до мікрофона попереджувача, напевно, буде досить нелегко.

РІЗІТЬ ГРАНІТ НАУКИ

У перші дні квітня спорозміли школи та студентські їдальні Чернігівщини. 70–80 відсотків юнків класів втратили апетит внаслідок подорожжя обіда. Тримуючи статистику розглянуто в обласній Раді народних депутатів. Голова Ради В. Лисенко та його колеги заявили: діти не повинні голодувати. Прийнято рішення встановити на квітень-травень додаткову компенсацію в сумі 15 карбованців на місце кожного учня, чи студента — за рахунок резервів установа народної, СПТУ, вузів, обласного та місцевого бюджетів. Загальною на підготовку учнів та студентів виділено 7 мільйонів карбованців.

Сергій ПАВЛЕНКО,
заступник кореспондента
«Голосу України».
Чернігівська область.

У КОЖНІЙ РЕСПУБЛІЦІ У ТРАНСПОРТУ МАЄ БУТИ ОДИН ГОСПОДАР. САМЕ ПРО ЦЕ ІДЯТЬСЯ У ДЕКЛАРАЦІЇ ПРО ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНИТЕТ УКРАЇНИ. САМЕ НА ЦЕ МАЮТЬ БУТИ СПРЯМОВАНІ ЗУСИЛЛЯ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ.

Референдум, що відбувся 17 березня, переконливо підтвердив прагнення народу України до суверенітету, у тому числі до повної самостійності всього народногосподарського комплексу держави: енергетики і транспорту систему республіки.

Аналізуючи економіку інновоюмих країн, можна сказати, що транспортна система має вирішальне значення як фактор інтеграції між різними економічними структурами, а також регіональними, національними і міжнародними ринками. Якщо виходити з кількісних позначень, то на Україні інші функції досить потужна транспортна система, де на 26 тисяч кілометрів залізничної, 220 тисяч кілометрів автомобільних шляхів з твердим покриттям, 4,4 тисячі кілометрів внутрішніх і 6,2 тисячі кілометрів міжнародних електротранспорту (тролейбус, трамвай, метрополіте) протягом року перевозяться близько 1,5 мільярда тонн вантажів (з них 54 відсотки — автомобілями), понад 15 мільярдів пасажирів (в тому числі понад 50 відсотків — автомобілями і легковими таксомоторами).

І все ж попит на перевезення значно перевищує пропозиції. Причин тут багато. Почав би з досить слабо розвинутої транспортної мережі. Щільність шляхів сполучень у республіці (іх довжина, що припадає на 1000 квадратних кілометрів території) значно менша, ніж у багатьох розвинувтих країн. Так, щільність автомобільних шляхів в Україні становить 1,24, в США — 2,4, Франції — в 5,3, Великобританії — в 6,6, ФРН — майже в 7 разів, а Японії — в 12 разів вища, ніж на Україні. Відстає ми і по щільності залізничів.

А якщо говорити про парк транспортних засобів (локомотивів, автобусів, суден, автомобілів, літаків та іншого рухомого складу), то кількості його позначень досить високої, але висновок стосується якості не ефемерно.

Чому? У насну три основні причини застарілі моделі транспортних засобів, недостатній виписок автомобілів великої і малої вантажопідйомності, відсутність інтересу в народних обранців (в тому числі і в між Центром та республікою).

Україна переживає гостру нестачу автомобільних вантажних автомобілів великої вантажопідйомності, а ЛАЗ і КРАЗ, що розташовані на її

території, але не підпорядковані їй, працюють насамперед на Союз.

Львівському автобусному заводу, наприклад, суміжних із Москвою не постачає автобуси, а величезні підприємства дитини. В той же час тіляки у Харкові з три заводи, які випускають транспортні дизелі, але республіці ці заводи не підпорядковані, і тому допомогти ЛАЗу безсилі.

В одній популярній телевізійній передачі було показано, що за останні 20 років середній вік пасажирських суден Чорноморського пароплавства зріс з 17 до 17 років. А в нас, де речі, з першою класифікацією заводів, та підпорядковані вони знову ж таки Центру.

Старіють авіаційні техніки, застарілий рухомий склад, через значні недовідання легкових таксомоторів значно погіршилось обслуговування населення таксомоторними перевезеннями.

Дотриманні поліпшення транспортного обслуговування народного господарства і населення автомобільними перевезеннями, скорочення транспортних витрат є, на мою думку, питаннями надзвичайно актуальними. Вони відносять негайного вирішення.

Республіка має великі втрати і через низьку ефективність роботи автомобільного транспорту. Це посилюється насамперед наслідками адміністративно-командної системи управління народним господарством, яка обігріла інтереси союзних і союзно-республіканських міністерств та відомств. У результаті найбільш організована частина автомобільного транспорту — автотранспорт загальної користування республіки — не тільки не набула належного розвитку, а навпаки — пітима вона його з року в рік зменшувалася.

Нині дійшло до того, що в системі загальної користування зосереджено лише 43,4 відсотка автобусів і решта, тобто більше половини їх загальної кількості, в республіці перебуває у віданні приватних міністерств та відомств. Де їх експлуатують менш ретельно, ніж в державних. В той же час застарілий парок сидінь пріоритет автомобільного транспорту загальної користування (АТЗК). Так, у СРСР більше позначень автобусів зосереджено у господарюючих автопарках, перебувають у системі загальної користування. У Нинішній час загальної вантажних перевезень виконує АТЗК, в Астрії, Бельгії, Греції цей показник сягає 50 відсотків, у Швейцарії — 100 відсотків. У нас же, на Україні — менше 12 відсотків.

І якщо серія відстань

ВСІ ВИДИ ТРАНСПОРТУ ПОВИННІ СТАТИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЮ ВЛАСНІСТЮ. ЦЕ СТОСУЄТЬСЯ, БЕЗУМОВНО, І ЗАЛІЗНИЧНОГО, І АВІАЦІЙНОГО, І МОРСЬКОГО, І ТРУБОВОПРІДНОГО ТРАНСПОРТУ, НЕ КАЖУЧИ ВЖЕ ПРО АВТОМОБІЛЬНИЙ І РІЧКОВИЙ.

ТРАНСПОРТ РЕСПУБЛІКИ

перевезень вантажів автотранспортом у Японії становить 44 кілометри, в Бельгії — 54, в Німеччині — 62, в Нідерландах — 66, Франції і Великобританії — 72 то на Україні — менше 16 кілометрів. Не кращий вигляд мають також інші показники, що засвідчують про тулуповий стан транспорту республіки.

Вирішення надрілних проблем я вважаю тільки у перебуванні системи управління всіх транспортних комплексів.

Якщо знову звернутися до досвідів розвинувтих країн, то побачимо, що там міністерства транспорту не державними органами. А це надто важливо. У їх безпосередньому підпорядкуванні, як правило, немає виробничих підприємств транспорту. Вони є органом державного управління всієї транспортної системи країни. Початку автомобільного транспорту, який автотранспорту, ведуть спеціальні підрозділи цих міністерств.

Якою ж бачу концепцію Міністерства транспорту суверенної України в умовах переходу до ринкової економіки і функціонування за її законами?

Насамперед транспортний комплекс республіки має відігравати інтегруючу роль між економічними структурами і регіонами. Отже, всілякі транспортні підприємства республіканської власності. Це стосується, безумовно, і залізничного, і авіаційного, і морського, і річкових транспорту, не кажучи вже про автомобільний і річковий. А забезпечити гармонійну взаємодію всіх транспортних структур в інтересах населення, підприємств, всього народного господарства України відповідно організації структури управління.

У функціональній обов'язки такого міністерства мають ввійти: оптимізація обсягів транспортних послуг та рівня народногосподарських витрат, формування економічної і правової політики на транспорті; здійснення науково-технічної та розвитку республіканської транспортної системи; створення умов для вільного розвитку та конкурентного ринку транспортних послуг; захист у республіканських та інших органах інтересів усіх видів транспорту; координація роботи різних видів транспорту в масштабах республіки; розробка напрямів розвитку транспорту — експлуатаційної

діяльності; розвиток соціальних сфер, підготовка і підвищення кваліфікації кадрів; розвиток зовнішньоекономічних зв'язків.

Систему управління транспортом республіки доцільно побудувати на базі галузевих транспортних конерпів. Таких республіканських державних конерпів, як обласні Міністерства транспорту, може бути сім: залізничного транспорту, водного, шипильної авіації, автомобільних доріг, трубопроводного транспорту та транспортного будівництва.

Названа система державного управління транспортом України відповідає основним принципам державної суверенітету республіки, економічної самостійності, Закону про власність, забезпечує цілісність півдня і системи управління народним господарством України у ринкових умовах господарювання. І в міцній підставі гарантує мати істотний народногосподарський ефект.

Тільки в результаті удосконалення системи управління автомобільним транспортом і підвищення його ваги автотранспорту загальної користування затрати на перевезення скоротяться не менше як на 200 мільйонів карбованців на рік, витрати палива — на 100 тисяч тонн, а потреби в автотранспортних засобах — на 50 тисяч одиниць.

При Міністерстві транспорту має бути створений науково-технічний центр. Слід напередити посылити увагу до вирішення загальної науково-технічної проблеми, особливо в галузі загальної транспорту. Вою соромно признатися, що на автотранспортні підприємства України сьогодні затрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки становлять лише 0,15 відсотка загальної доходу галузі, або в кілька разів менше, ніж у сусідніх республіках, і в кілька десятків разів менше, ніж в основних фірмах США, Італії та інших країн.

Розумію, що є й інші точки зору на транспортну проблему республіки. Народний депутат РРФ Олександр Пішневий зазначив Олександр Пучков у своїй статті «Транспортні артерії неоподілені» («Права України», № 290, 1990 рік) говорить про необхідність збереження загальногосподарської власності на залізничний транспорт. Ось як я вважаю, що користувачі регіонів у транспорту має бути один господар. Це відповідає і Декларції про державний суверенітет України.

Віталій ПЕВІ,
перший заступник міністра транспорту УРСР,
народний депутат УРСР.

кові судилися всесвітній слава.

Зворушливі зустрічі, невимушені розмови з літніми і молодими ксаверівцями. Скільки вражень, скільки спогадів! Для кожного Юрій Олексійович знаходить потрібні слова, нічого не обминає його неповторна усмішка. Люди тягнуться до нього, запрошують до себе, мовляв, погостюйте у нас хоча б кілька днів... І коли знову Юрій Гагарін завітав у дім Віталія Рябця, господар не без гордості показав космонавтові унікальні видання класиків української літератури, які збирав не один рік. І саме тут, серед численних книжок, Юрій Олексійович помітив Шевченків «Кобзар». Швидко розгорнув книгу.

— Я знаю, у вас обмаль часу, — сказав тоді Віталій Максимович, — а Шевченка похитати читати не можна. Тож візьміть із собою, як випаде вільна хвилинка, почитайте, не пожалкуєте...

Так «Кобзар» потрапив до рук Юрія Гагаріна.

На цьому можна було б і закінчити. Та зачала в душу ще одна зустріч.

Неподалік фабрики «Київка» — гуртожитки Української сільськогосподарської академії. Саме тут у мене призначено побачення з випускницею академії Валентиною Рябцею.

— Чи знаєте, Валю, — допитуюся в співрозмовницю, що численні міжнародні виставки обійшов знімок Юрія Олексійовича з маленькою дівчинкою на руках. Він і зараз відкриває фотовиставку «Космос і людство», яка в різних країнах світу влаштовується під егідою ЮНЕСКО і присвячена тридцятиріччю першого пілотованого польоту. Мабуть, тепер і в Ксаверівці не всім відомо, що та маленька дівчинка ви, Валю?

— Так, нас фотографували на фоні квітучої яблуні... Той садок ми назвали гагаринським. Так його і сьогодні величає все наше село. Згодом у Ксаверівку приїздили наукові працівники станції садівництва імені Л. Смирненка, що на Черкащині. Взявши паростки від тієї яблуні, вони вивели два нові сорти — «Ровесник Гагаріна» та «Шевченків край».

Анатолій СИГАЛОВ, журналіст.

На знімку: хліб-сіль України першому космонавту планети (село Ксаверівка Васильківського району Київської області).

Фото з архіву автора.

У політичних партіях

ГАСЛА НЕ В ПОШАНІ

Коли черговий раунд переговорів уряду республіки із страйкуючими шахтарями об'єднання «Павлоградугілля» Дніпропетровської області закінчився безрезультатно, до гірників прибув голова Народної партії України, народний депутат УРСР Л. І. Табурянський. Він запропонував конкретні варіанти виходу з соціально-економічної кризи.

Закликаючи поклястися цілком на очолювану ним партію, Леопольд Іванович навіряд чим міг розраховувати на повне довіря шахтарів. Адже тут було відомо, що НПУ виникла на базі дніпропетровського кооперативу «Олімп» і не являє собою великої сили. Але Л. І. Табурянський, який його очолює, знає свої можливості.

— Раніше, займаючись тільки випуском тренажерів та імпровізованих колясок, ми були справді слабкими, — говорить Леопольд Іванович. — З часом, нараховуючи капітал від 400 карбованців до десятка мільйонів, почали відкривати виробничі філіали в інших областях, а на їх базі створювати партійні осередки. Залучаючи людей до нових, віснаних виробничих відносин, націлюємо їх на інші політичні орієнтири: кількість членів Народної партії України за короткий строк зросла більш як у чотири рази.

— Ми закликаємо до припинення нинішнього страйку. Адже заповнення виробництва нікому не дасть користі. Шахтарі, хочуть знати своє майбутнє. Уряд не приховує, що з часом частина шахт буде закрита. При цьому дає туманні обіцянки на перспективу. Наш кооператив, що недавно став синдикатом, уже сьогодні пропонує створювати як його підрозділи фермерські господарства, об'єднання по виробництву будівельних матеріалів і товарів наодинцю споживачів. Синдикат набув досвід створення народних підприємств, причому саме таких, де перевага не тільки у високих зарплатах, а в тому, що люди стають власниками основних фондів. При цьому збудовано спортивний комплекс для молоді, разом з церквою, іншими громадськими організаціями влаштуємо для неможливих безплатні обіди.

Опоненти Л. І. Табурянського називають цю діяльність пропагандистським фарсом. Але його аргументи спрацюють: на організовані НПУ мітинги приходить чимало людей, їх приваблює конкретна справа.

С. СКИРКО, кор. Укрінформ.

ПІД ЗАХИСТ КИЇВРАДИ

Вісті з місцевих Рад

Минулої п'ятниці виконком Київської ради прийняв рішення про соціальний захист жителів столиці України. Крім уже відомих заходів, передбачених постановою Ради Міністрів УРСР від 28 березня та 5 квітня, наклашено вето на зростання вільних і регульованих цін, підприємствам міського підпорядкування дозволено використовувати бюджетні кошти на оплату проїзних квитків для працівників, які переїжджають у передмісті, а діти одержать компенсацію незалежно від зарплати батьків.

Буде також переглянута кількість осіб, що мають пільги для користування громадським транспортом з тим, щоб зменшити плату за проїзд малоімущим та багатодітним.

Блок «єнь прий» по соціальному захисту безробітних. Для цього буде створено фонд соціального захисту, який поповнюватиметься коштами від вилучення одного процента з продажу товарів дефіцитної групи не масового попиту.

Особливу увагу приділено київським дітям і студен-

там. Так, студенти, що мають хороші й відмінні оцінки, одержуватимуть стипендію в 125 карбованців, відмінники — 150, а сироти й ті, які залишилися без допомоги батьків, від 125 до 215 карбованців.

Такі виплати вилучатимуться з прибутків, одержаних вузами за виконання господарських робіт, а також з тих коштів, які переказують підприємства за навчання заводських стипендіатів. Вартість проїзних квитків на громадському транспорті для школярів і студентів залишається такою ж, як і до реформи цін.

Не набагато зросте вартість сніданків і обідів в шкільних і студентських їдальнях — дозаті виплачуватимуться з бюджетів районів, що становить понад 20 мільйонів карбованців.

Прийнято ще одне рішення, яке змусить замислитися колективи тих підприємств, які лавно завищили вартість затрат на виготовлю-

вану ними продукцію. Якщо міська податкова інспекція встановить, що рентабельність виробів перевищує 30 відсотків, то банк вилучатиме весь прибуток від реалізації такої продукції в державну казну.

Ось таким чином Київська рада прагне захистити своїх громадян від жорсткої реальності. Мені доводилося чути, що в числі цих рішень є чимало популістських, ефективних тільки на перший погляд, а то й незаконних. Як, приміром, заборона на зростання вільних і регульованих цін, що суперечить Указу Президента СРСР, як рекомендації підприємствам союзного і республіканського підпорядкування — з власних коштів сплачувати витрати на харчування в заводських їдальнях. Цілком можливе ігнорування цих рішень.

Але під лежачий камінь вода не тече — тож і така турбота Київської ради полегшить трудні часи для тих, хто потребує соціального захисту.

Валентина ПИСАНСЬКА, власний кореспондент «Голосу України».

Навколо містечек новини

НАІВНОСТІ — ЗАМАЛО

Наша газета вже писала про виставку «Наївне малювання» розгорнуто в столичному громадсько-культурному центрі імені Леніна, але оцей невеличкий відгук привернув увагу несподіваним поглядом на той же предмет.

...З чотирнадцяти художників, картини яких представлено тут, мою увагу привернула В. Склярєнко. Неймовірно: вік художниці — за сімдесят, а почала вона вправлятися у малюванні всього кілька років тому! Дивилася на її картину «Весілля» — і хотілося взяти до рук кольорові олівці, забуті від часів уроків малювання в третьому класі. Спробувати? Адже я теж — непрофесіонал, як і вони. Двох днів мені вистачило, щоб переконатися: своїх далеких нащадків я не порадую безсмертними картинами. Любові до мистецтва і наївності — замало. Між іншим, латинське «примітивус» означає «найраніший, первісний». А мити бути «найранішим» дається не кожному.

Ганна РАКОЇД.

ШЕВЧЕНКО — ПОЗА ЧЕРГОЮ

Кілька років тому на Україні заговорили про необхідність створення художніх кінобіографій Лесі Українки, Івана Франка, Тараса Шевченка. Кільканадцятисерійний фільм про Тараса Шевченка, здається, буде першим у цьому ряду. Фільм знімає Станіслав Кліменко, відомий глядачам за картинами «Дударини», «Вір», «Нелесо історії» та іншими. Христовор ГРУША.

Характерники

ГЕНЕРАЛІСИМУС

Віктор Корняченко, великої Лепетихи не схожий на генералісимуса Сталіна. Швидше — на генералісимуса Суворова, вузьке обличчя, ослід масивні окуляри. Ділянки: апи-сому «генералісимус» він вітає на вулицях Москви делегатів XXVIII партз'їзду, узявши під козирок, приймає військовий парад у Києві, й до сі не пропускає жодного солідного зібрання.

Блаженський копчик допомагає Корняченкові привертати увагу до своєї історії. Три роки тому його, ревізора Великолелепетського РАПО, звільнили з роботи «за некомпетентність», як сказано в наказі. Це його, унія Гаврила Попова, випускника Московського університету, з десятима роками стажу роботи в контрольно-ревізійній управлінні, інфіну!... І напередодні Корняченко мав небережність викрити пропачу 50 тонн м'яса у колгоспі «50 років Жовтня». Екс-ревізор подав позов до суду і... опинився на лаві підсудних. Хворий на грип, ув'язнений на п'ять діб, він попросив викликати лікаря. Йому викликали психіатра. Це було на початку 1989 року.

Втім, уже почалося значно раніше, коли він, випускник червонодипломатичного, відмовився від аспірантури й узявся до економічних розшукув: у яку трубу вилтає вкладений у сільське господарство капітал? Факти він збирав на батьківщині Гоголя, на Полтавщині. І назбирав, за що був швидко переведений

на батьківщину Чичикова — на Херсонщину. Отут він і став на прю з головою Великолелепетського РАПО товаришем Палушею. То виявить нестачу вагона м'яса, то шаюваного бджоляра потурбує, то відмовиться скласти акта на чесного, але неговірливого господарника, то вірити своїм очам, а не паперам, де, замість вагонитих свиней, записані іоновароджені поросята. Не раз звертався до прокурора району, приходив із свідками зловживань являв до місцевого управління КДБ. Та все марно. Представники Республіканського народного контролю побували у Великій Лепетисі й установили, що сигнали Корняченка точні. Однак рада РАПО взяла Палушу на поруки.

...У вже згадуваній камері Корняченко написав протест Генеральному прокуророві СРСР, де, зокрема, сказано: «...чудово усвідомлюю даремність для суспільства ревізійної роботи, бо порушення і зловживання мають масовий характер...».

Він домігся поновлення на роботі.

Але в наказі не записано, що звільнення було незаконним. Так і не повертається Віктор Дмитрович на роботу, шукає справедливості з посвідченням швачки-надомника в кишені мундира генералісимуса. Бігає натщесерце по московських та київських кабінетах. Заприсягає не знімати блаженського копка, аж поки не доб'ється свого.

Володимир БОНДАРЕНКО. Херсонська область.

Продиктовано у номер

ЧИ БУДЕ ДІАЛОГ?

мітинги робітників. У вчорашньому, наприклад, взяло участь біля ста тисяч осіб. Сьогодні зранку площа знову заповнилась мітинговими, які, крім вимог економічного характеру, висувають і політичні.

На вчорашній прес-кон-

ференції представників міського страйкового повідомлено, що 70 страйкових комітетів, створених на заводах і фабриках, контролюють 90 відсотків великих підприємств столиці.

Нині припинили роботу понад 80 підприємств. І хоча,

як зазначив перший заступник Голови Верховної Ради Білорусії С. Шушєвич, економічні вимоги страйкарів уряд уже частково задовольнив, діалогу між Радою Міністрів і страйковим комітетом поки що не виходить.

Тим часом, за нашими відомостями, створено страйком у Гомелі, Солігорську, Жодино. Неспокій поширюється на всю республіку.

МІСТЕЧКІ
Знає не
ним у Се
ньювчнім замк
півом місцевого
в й єдиним у р
ним ринком лег
білів та зачасти
шований на он
ти цвинтаря. Я
красномовне су
лових людей во
жити. Не хвилю
женість територ
торгували ху
слизкою, почув
що встояти на н
одягати спецву
Добре мати й
навики, щоб усп

МУК ЯР

яр, яким опер
Яр той, мабуть,
аби худоба не
Тепер він не по
шини, що зайня
лів та свиней,
тікати не збира

У фаворі —
«девятки», за н
від 80 до 12
останню модель
— всього 60
Пріближно за ст
на придбати «ш
шані інвалюта.
ка» — 5 тисяч
імпозантних м
отитиріччя «Ж
модель правлять
лютою!

іноземних лег
то. Мабуть, цін
Десятиріччя ме
за 220—250, то
90. Тисяч, звісн
продается один
темнозелений
мом — симпат

БЕРИ

але не йди д

Дилетантство
пиратів від бізн
ім успішно ду
брата покупця.
дурити! Вистав
якусь штучку з
клеюкою, а — як
— розметути!
А далі вже —
ваші.

Ось і в Охтир
було... Універма
магазин торгую
кими парфумами
ванців за флако
Певне, дуже х
городянам, що т
«Шанель» № 5
Париж — Лонд
Йорк, бо брали т
Але вдома, зняв
флаконтчика, час
реагували, як м
зати, неадекват
була рідина не
ходження й при
те, про що спов
ка.

Компетентні с
швидко встанови

ПОГО

12—13 квітня у
південних обла
часні дощі з гро
території без оп
нічно-східний, 5
секунду. Темпер
12—18 градусів
2—7.

По Києву та об
адень без опаді
но-східний, 5—10
кунду. Температу
дусів тепла.

— А як у них?

ЧОРНИЙ шпак, розміром з галку, з довгим яскраво-жовтим дзьобом походжав по мокрих перилах балкону. Помітивши рух у німнаті, без поспіху відстрибував убік і тут же був підхоплений потоком повітря, виспівав потоком щось (вжолжине...

3 долини, причислюючи
смерекани, чипляючись за
гіллясті берези, піднімалися
гуман. Перекриття ним відділа-
лі гора плывла засміченою по-
верхиною в напівпрозорій
сизині. Вулиці, підможе-
ні, виливалися в долину
мочалом. Ніби бодяке пово-
рхувались, струнгує росу.
Свистячу, маскуючись під
справний локомотив, жа-
левний трамвайчик, яким
чи вночі піднімалися в се-
реді містечка. Це не було
жодним трамваем. Невго-
ло перемовлялись, просту-
юччи пластикомим масив-
ними чоботами група людей
з гірськими ликами. Крутою
асфальтованою доріжкою під-
йомцем піднімалися до готель-
нички, в якому не відрізу-
жодної людини. Лише аналіди-
ли Онуфійською

[illegible]

Звідси розпочиналося наше наання. Тут, недалеко від готелю, в будиночку, стилізованому всередині під українське старовину, з портретами Кубзаря й кобзарю на стіні, у вільні дні мешкає згуртована, назавчайно цілава сім'я доктора Богдана Дмитровича Гаврилцишина — члена багатьох академій, одного з керівників Римського клубу, директора Міжнародного інституту менеджменту, поташованого а. Кеняє

— Ти українка? — запи-

— Ні, я вже спати лягаю, — показує на одягнуту замість вшиванки піжаму.

Мова українців, народжених за кордоном, особлива. Її конструкції напевне відторгують підрядковий переклад з найуживанішої мови, урізноманітнюються польськими, англійськими, німецькими діалектизмами. І все ж таки, вона українська. Чому діаспора в більшості тримається за неї? Острах втратити коріння? Доброді, а чим?

Можна було б йти від протилежного: чому ми не ці-

нуємо багатства рідної культури? Зручно зіслатися на утиски, русифікацію. А якщо глибше, відвертіше, саме на сам з собою? Коли вона почала обростати пристосуванським, міщанським салом? Коли до матері вперше звернувся «якось культурне»: «Утрюм у вас в селі тихта, аж страшно...»

У Швейцарії чотири офіційні мови. Наполеонівські французи і німці. Існує поринок, за яким жителі зі столичного кантону, де переважно живуть німці, переїжджаючи в Женеву, віддають дітей до французької школи і навпаки. Кажуть, німці легко підкоряються цьому правилу, французи, ж, виконують його, вважаючи однакову мову найкращою. Інакше, коли без крайньої потреби нішуно не користуються. Традиція взагалі повчальна.

У слах, і не лише в них, проекти будинків погоджуються архітекторами. Втриньмається відповідний стиль. Богдан Батрух, зять Гаврилишинних, каже, що в США важливо придбати земельну ділянку, а як станеш господарем — будуй на ній, що завгодно і як завгодно. Шведцаря ж цінують традиції. Це теж її багатство.

КОНФЕРЕНЦІА
 Літ, готуючи відбу-
 ватися, дева ідеї, по-
 товна розмова з
 привиду сії швей-
 царських референдумів та
 ініціатив на швейцарсь-
 цьких виборах, демакратії
 крив доктор Гені, колишній
 канцлер уряду Кенева. В
 наступні дні в редакції
 спеціаліст і представники
 влади від і представники
 минулого президента
 намагаються доготи
 наслідки (співного) від роз-
 повдації про дилетантич-
 референдум та ініціатив на
 місцях рівня ініціатив федера-
 ційських національному
 національному й комуналь-
 ну. Специфіка і обсяг теми
 не дозволяють розкрити її в
 газетній публікації. Суть же
 зводиться до участі населен-
 ня в ініціативі та референ-
 дації, а в статті йдеться про
 організацію виконання за-
 мов, до права виборців чере-
 референдум сказати «ні» за-
 конотворчій владі, а також
 наляпоти на зміни зако-
 ни прийняті нового, інше
 для того назирає потреба ін-
 ініціатив і референдумів, а
 та ініціатива як взаємо-
 протилежні процедури прямого
 законотворчості в Швейцарії
 конфузують ініціативу
 реальної демократії.

Референдуми та збір підписів для ініціатива проводяться часто. Власне, кожний законопроект повинен за конституцією пройти іспит референдумом і лише після того вступити в дію. До голосування справа, буває (я не рідко), не доходить, якщо проект державного акта справді не викликає сумнівів у верховенстві права. Зараз же

у його доцільності, з'ясування думки анбасадора, який виступав на питань рівня владі й управління організацією односторонньо. Це зручно для виборців, те більше що питання не «перетинається», кожний рішуче відстоює свої інтереси, функції. Справляє враження грунтоно підготовка процесу. Наприклад, під час з'ясування громадської точної зору щодо розвитку атомної енергетики, тож саме в разі разом бою тисне на керівників брешура з об'рунтуванням актуальності законопроекту, стану розвитку атомної енергетики в світі. І перераху й недоплат. Чесний діалог, сприймає як рішення. Тоді законопроект про споживача, правдивість, прощачо

тільки зі збереженням оплати праці був відкритий населенням як такий, що безпосередньо сприяє інфляції. За відсутності вигоди для окремих людей приховувалися втрати для всіх. (Згадалось кілька розгніваних листів до «зацілювальності», одержаних після того, як Верховна Рада не знайшла можливим скоротити робочий час працівників на Україні). Швейцарці турбуються про варту свого франка, зі збільшення якого не зрівняється жодна валюта.

Система референдумів та ініціатив дає громадянам можливість впливати на політику держави, зокрема на вибори до місцевих органів влади. Це дає можливість громадянам впливати на рішення, які стосуються їхнього життя. Це дає можливість громадянам впливати на рішення, які стосуються їхнього життя. Це дає можливість громадянам впливати на рішення, які стосуються їхнього життя.

По правді кажучи, в нас не склалася врячати, ніби населення тільки тим і займається, що вимагає, щоб їм готували до того. Навпаки, спрацює право сказати своє «так» чи «ні» в той момент, коли це буде потрібно. Проявляється демократія за цим, голосують найкращі частини тієї ж проблеми. Процедура референдумів та ініціати жорстка щодо кількості та строку збору потрібних голосів, але це означає, що голосувати будуть учасники ціннішого вибору. Наприклад, за виборче право жінок, хоча це було непередбачено, головним чином голосували саме жінки. Відсутня перевага чоловіків, але це означає, що дінку людини стабілізує суспільство, стає важливішим від процедури. Це означає, що жінка, це одна правді. Захищена правом і матеріальним достатком людини, вважала жінку голосуючою.

Вивчаючи двіверсійні документи, ми зустрічаємо процедури, які ми звикли на те, що вони винесли з двохсотрічної практики. Нам не потрібне подібне дослідження, щоб зрозуміти, чому впродовж кількох років, безумовно, ми не зможемо зрозуміти законні відразу безоглядності. Ми не можемо зрозуміти, чому, що процес законотворення безперервний, він вимагає професійного підходу, неперервний громадський спосіб життя. Наприклад, виступи, уточнюючі за доповненнями статті закону. Останнє вимагає особливо, бо прийняття це недалеко. Верховний суд, який не може бути потрібний певних реформ, і це являється призначення їх авторів. Насправді ж чинний закон, який не може бути потрібний в разі потреби мусить підлягати. Це справа професійного парламенту, ...

Як показує у Берні ше-
одін знавців швейцарської
країни вдалося чітко розме-
жувати всі типи влади: зако-
нодавчу, виконавчу й судо-
ву. На асіх іл рінях спосте-
рігається певна дифузійна
функція (схожих на функції
примігданих нормотворців).
Примігданим для поширення на
Україні може бути розмежу-
вання типів влади на відпо-
відних рівнях. Розмежуван-
ня передає, що катоніно
влада, а виконавча й судова
суверенітет не обмежений
федеральною конституцією
і виконує її функції. Я не
передаю, умовно кажучи,
центру. Однією з причин тако-
го розподілу влади є відно-
сний рівень автономії сторін
країни, який, з огляду на

1848 року кантони були повністю незалежними, об'єднались вони добровільно.

Права суб'єктів федерації захищені конституцією, а оскільки всі її статті пройшли перевірку всенародним голосуванням, то, відповідно, й народом. Адже позбавити напів частини прав можна, лише змінувши конституції. Це непросте річ, бо потрібно, щоб під час референдуму збіглися і думки всіх швейцарців, і поанції всіх кантонів.

Традиції референдуму та ініціатив складалися в дві частини: протитомі семіст роу і ініціативах. Ініціатива була утвореною народом механізмом демократії. Він унікальний у світовій практиці. Ініціатива сам народ визначає, що і як вирішувати. Цим до інших демократій доповнюється на те, що члени федерального й кантональних урядів не можуть виходити до ініціативних груп, щоб впливати на них. Ініціатива контролюється референдумом та ініціативами, то обговореною залежно від того, чи є ініціатива, про те, що кермо ініціатива держави в руках парламенту та уряду, але «галаси» (референдум) належить народу, а не в руках народу.

Почували урок швейцарської демократії на Україні і виступили з цим лівдидом, але не поспіхом.

ІЗНАЙМАЮ чужої країни процес політичних змін — на перенятті довідників підписаних газет, розглянувши географічні карти, а також на зустрічі із шляхами, переговори з десятима людьми. І відлучати разом якось стурбованість, щоб не було нічого «на має... столиці. Столиця, власне... е, але Берн виконує її роль лише тому, що там розміщено федеральний парламент. Німеччина ж має Цюрих, Мюнхен, Базель, Лозанно, столиця не має. Схоже, що для швейцарців це місто є тільки тодім, село, місто. Принаймні ці третини швейцарців не знають прізвиська свого президента. Він носить червоний крокут. Про Горбачова воли знають більше, ніж про своє керівництво. Про Україну, про неї ще менше, переважно не знають нічого.

[illegible]

(ВРАЖЕННЯ ТА РОЗДУМИ З ДОРОГИ)

У ШВЕЙЦАРІЇ, ЯКА НАС НЕ ЗНАЄ

БІСІС В КІНЦІ ТУНЕЛЮ?

ЗАХІДНА ДОПОМОГА СРСР ЗА ОЦІНКАМИ МІЖНАРОДНИХ ЕКСПЕРТІВ

Завершився візит президента Польщі Явлинського до Франції. Виступаючи в Парижі на прес-конференції, Явлевський заявив, що його країн пропонує французам безсмертним безліч можливостей для роботи на території польської економіки. За словами президента Польщі, оскільки Німеччина зайнята своїми проблемами, Франція має стати важливою роллю в новій польській економіці. Президент Франції Міттеран відповів, що Польща надає їй широке поле діяльності.

Наприкінці грудня минулого року уряди семи країн (США, ФРН, Великобританія, Франція, Італія, Канада, Японія) було подано доповідь про результати дослідження економічного становища Радянського Союзу. Дослідники аналізували діяльність міжнародних організацій: Міжнародним валютним фондом (МВФ), Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) і Європейським банком реконструкції та розвитку, — відповідно до рішення, прийнятого главами урядів згаданих семи країн на зустрічі в верхах (М. Хьюстон, США) в липні минулого року. Мета дослідження — дати оцінку теперішньому економічному становищу СРСР, яка могла б являти бачення використання цих країн в процесі прийняття рішення про надання економічної допомоги Радянському Союзу.

Головний висновок дослідження полягає в тому, що надання західної допомоги Радянському Союзу в великих масштабах не дасть змоги вивести країну з економічної кризи до тих пір, поки у нашій країні не буде зроблено швидких і радикальних кроків у напрямку до ринкової економіки. Підкреслюють, що на шляху до економічного розвитку СРСР нині стоїть значно більші труднощі, ніж у більшості країн третього світу, і що теперішні економічні беззадія в країні настільки великі, що надання їй допомоги у великих розмірах вийде просто втратою фінансових ресурсів Заходу.

Зважаючи, що становище в сільському господарстві досить серйозне. Втрата зерна швидко складають 20 відсотків на рік порівняно з 2 відсотками втрат цього продукту в США; втрати фруктів і овочів досягають 40 відсотків. В цілому всі втрати у виробництві продовольчих товарів складають 20 мільярдів доларів щорічно, що дорівнює сумі радянського річного імпорту продовольства. Надія молока на корову доводить приблизно до половини середнього надоя в західноєвропейських країнах і 40 відсотком середнього надоя в США.

За іншими соціально-економічними показниками СРСР нагадує, як зазначається, швидше Аргентину чи іншу велику країну, яка розвивається. Загальна кількість телефонів, що знаходяться в користуванні у радянського населення, становить лише 1/4, автомобілів — 1/8 кількості, якою володіє населення західноєвропейських країн; 15 мільйонів наших співвітчизників стоїть більше ніж в очікуванні черги на користування телефонів, 18 відсотків радянських сімей чекають понад 10 років одержання квартири, середній зарплатний розрив у розрахунок на душу населення становить приблизно половину цієї величини в країнах західної Європи.

За 1990 рік іноземний борг СРСР знизився з 54 мільярдів доларів до 52,2 мільярда у зв'язку з скороченням позичок, одержуваних іноземними кредиторами і погашенням кредитної заборгованості за рахунок коштів з валютних резервів країни, які знизилися з 14,7 мільярда доларів у 1989 році до 5 мільярдів у 1990 році. Зникнення резервів іноземних кредитів погіршило становище країни, іноземні кредитори в радянських банках. За умови одержання теперішнього статусу радянської економіки, вважають автори дослідження, західним країнам доцільно надавати певну економічну допомогу, але в обмежених масштабах. Зокрема, пропонується поєднати такі види допомоги: гуманітарну допомогу продовольством для ліквідації браку продуктів у великих містах; обмежену грошову допомогу для фінансування деяких проектів; консультативно-технічну допомогу в галузі формування ринкових інститутів західного зразка і правового захисту приватних підприємств; надання неповного членства (ініціатива уряду США) в двох провідних міжнародних організаціях: МВФ і Світовому банку, — що в підсумку може привести до повного членства СРСР у цих організаціях.

З метою поліпшення теперішнього економічного становища країни автори рекомендації здійснити ряд заходів, які вони вважають заходами першочергової важливості, значне скорочення державних витрат; до цих скорочень дозволить бюджетного дефіциту; зменшення випуску грошей; зняття контролю над цінами, забезпечення суверенного контролю над зростанням зарплатної плати; приватизація значної частини державних підприємств; перехід до податкової системи, усунення множинності обмінних курсів валют щодо карбованців; перегляд законодавства в сфері кредитування, ліквідація перешкод для іноземної інвестиції; поглиблення розширення сфери кредитування.

Наголошують, що надання реальної цінності карбованцю є марним наміром, якщо система економічних заходів. Цей захід повинен приблизно нагадувати те, що запропонував автор, що було зроблено в польських злотом у 1989 році. Польща підняла 14 відсотків ставки на аклади в злотих, помітно збільшивши зацікавленість в злотих порівняно з відсотком на вклади в доларах. Цим було укріплено злотий. Крім того, було знято контроль над цінами і поспішно конт-

роль над зростанням зарплатної плати. Внаслідок цього, польські магазини розробили торгові знамення на білоруські товари, хоча більшість споживачів не змогли купити все, що в них є.

В зв'язку з тим, що в СРСР політична ситуація не має змінитися, автори дослідження, хоча й рекомендують зняти заборону щодо валют, подібно тим, що були зроблені в Польщі, проте при цьому пропонують більш помірковані кроки щодо контролю над зарплатною платою. Створення валют, яка мала б довіру, дасть змогу починати з накопичення споживчих товарів, що так сильно розкошилось в Радянському Союзі, і в свою чергу — мати в магазинах більшість дефіцитних товарів.

З утворенням наважливих елементів ринкової економіки і вступом СРСР у міжнародні фінансові організації як повноправного члена, Радянський Союз буде в змозі одержувати іноземні валютні кошти, які можуть бути також використані для створення системи соціального страхування по безробіттю і забезпеченню благополуччя громадян.

Будучи головною висновком доповіді про необхідність надання обсягнутої економічної допомоги Радянському Союзу, інші економісти вважають, що така допомога, як і повне членство СРСР у МВФ і Світовому банку, потрібні саме сьогодні, і в теперішній кризовий період радянської економіки. Посвідчення міжнародних економічних організацій, вважають ці експерти, яка повністю збігається з позицією адміністрації президента Буша, є благословення й надмірно сторожкою.

В. РОМАНОВСЬКИЙ,
співробітник секретаріату ООН

Політики держсекретаря США Селаман заявив, що уряди країн, які виступили на конференції в Камбоджі, підтримали 5 членами Рад Безпечності ООН, як необхідні заходи для збереження миру в цій країні. Не думки Селамана, провали дипломатичних зусиль призвели до необхідності заохочення актів утрудування членів «червоного режиму», а припинення американської економічної допомоги. Командувачем сил американської морської авіації в Камбоджі є генерал Джеймс Селаман.

У парламенті Франції вирішено винести на розгляд питання востану довіри соціалістичному уряду Фокара. Три консервативні партії виступили з вимогою проголосувати і звинувачувати уряд у фінансуванні соціалістичної партії. Опозиція звинуватиле уряд також у втручанні в діяльність французької юстиції.

Не думку «ідеї-президента» Бессатинського Банку реконструкції і розвитку, Польщі треба бути готовою до подальшого зростання безробіття. Він заявив, що перебіг збільшення безробіття не 12 мільйонів 800 тисяч чоловік. Поки що польський підприємець вдається віддавати збільшенню виплати, ніж збільшенню витрат на експорт стимульованого девальвацією злотого, але довго так тривати не може.

І ТАК «ПРОКОВТНУТЬ»!

Аналіз, проведений досвідченими літниками, свідчить, що комуністичні та інші ворожі телебачення обходяться в своїх виступах перед глядачами «набором» фраз та епітетів, якими вони вважали не переважають трьох типів (на ескі).

Ці дані, одержані на основі ретельного вивчення передачі за один місяць, свідчать про те, що комуністичні та інші ворожі телебачення обходяться в своїх виступах перед глядачами «набором» фраз та епітетів, якими вони вважали не переважають трьох типів (на ескі).

12 квітня 1991 року. № 71

Наш прес-клуб

Очіма зарубіжних колег

У Гавай виникло таке відчуття, що кубинські посадовці оновлення до авторитарної системи правління в Радянському Союзі, тобто на такій розвитку подій, який, можливо, будуть означати відраження відраження прикладу жорсткої лінії в Москві, що більше співзвучають Бастру і будуть проявляти їхню схильність активізувати

радянську допомогу Гавай, яка скорочувалася зараз. «Нова Едуарда Пресварнаде виступив з своєю заперечливою промовою, проханням відставити, в якій він попередив про настанні диктатури, тут, по суті, можна було почути бурхливий одесний» сказав один дипломат.

«Вашингтон пост» (США).

Інформ-шоу

Усі знають кількість розгрізаних кульок і їх номери, проте нікому не відомо, як вони цього разу розгрізалися. Розвинути цей комуністичний миф, досить практичний, телеглядачі як так проковтуть! пропонуємо їм тексти.

ЖІНКА НА КОРАБЛІ

Жінка на кораблі. Що може бути страшніше для міщанина військового моряка, ніж вийти в далекий рейс. Жінка на кораблі — отже, чаклання, моральне байдуже — таке старовинне повір'я, що панує у військово-морському флоті. Убогоє судно «Горьх Фок» першим порушило це тради-

цію. Накормив адмірала Клауса-Дитера Зіварта, начальника військово-морської школи у Фленсбургі-Моренку, до закінчення війни до розуму і курортним чоловікам п'ять жінок. Минає трохи часу, і морські офіцери у спідняках поповнюють медичний склад і медичний ВМС. Адже німецький флот належить морське убогоє судно «Горьх Фок», готує медичні, зубні лікарі, фармацевти морської служби. Їх адмірал Зіварт вважає, що жінка на кораблі — це так умиє й погано. Нахай-но жінка на вільному досвіді спробує буди морської служби, особливо трудної, як цікаво моряки не борту.

Фотоінформація

А ЯК — З КОРИДОЮ?

Все своє життя дисертували Папо присвятив дослідженню з кінематографії. В останній дисертації він вивчає її своїми аналізами збирати тисячі глядачів. Особливим успіхом у них користується настільки Уліс, в якого Папо вразило другий рік. Вони вже зняли до тасу на трибунах, з яким публіка реагує на будь-яку її витівку. Несподівано до Барселони приїхав президент кінематографії, щоб віддати фільм про репріан Папо і Уліс. Постає питання, чи не замишляють інститут настільки любов іспанців до коридів?

Фото ТАРС.

НАШІ КОСМІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

Україна — космічна держава чи ні?
З одного боку — наче ні, бо Байконур — не під Черкасами, в мис Херсонес — не мис Канакваря.

Але, якщо взяти з іншого боку...

Корольова — заїдні! Правильно, з Житомира! А Попович! Ого ж бо! А дя пражисний Музей космонавтики! Вірно — у Полтаві! А Кондратюк — хто!

Отже, всі ознаки вказують на те, що ми такі держава космічна, і увійшли ми у світовість космічних держа сівту на сьогодні й навіть на вчора.

Рубрику веде
Микола Федорович
Козловський.

Ща аж он кони наш прирадідн пропалкн на карті зоряно-го кеба Чумацький Шлях.

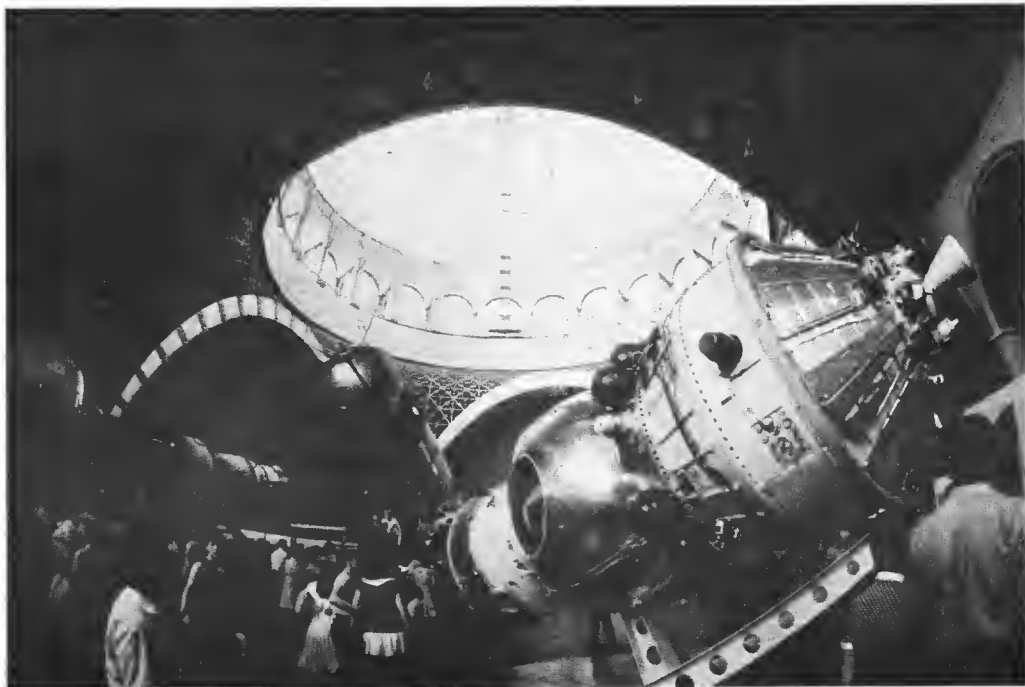
А пригадайте простого чортка з Диканьки, котрий сказав Місцю у рукав. Ця хтисно ща тоді, кони Сколунчик Штевіл азателі не було, а отия, америнці навіть на збираних ща асесдижується на Місці.

Ной часи диять нем сильни загодно підтверджань наших правих стосунків з Космосом.

Наш Інститут Івані Пятоня — днається зімком, якщо не аі-рнє — успішно займається космічним електрозварюванням.

А «бури» — он аіж, на зімках — літаа такн на широкій скниці «Мрії», тут нем навіть ті ж америнці коззадричн карт-карсеа ірономували.

Отже, громадеки Космічної держави — з савтом асі! З Дням космонавтики!

му, що художниця відзначалася послідовно монархічними переконаннями, що її завжди чужою і ворожою була республіка, оскільки вона вихована в родині, вірно підданій російському імператорському трону. Відомий публіцист і критик Жан Фіно, високо оцінюючи картини Башкирцевої, захоплюючись її щоденником, писав, що вона — одна з найзагадковіших постатей XIX століття. А добре знайши той автор докторин про геніальність як аномалію Чезаре Ломброзо наповняв: складний психологічний феномен Башкирцевої можна пояснити тільки особливим концентратом атактичних факторів у її психіці. І він — не єдиний, хто виводив цілі теорії на фактах життя і творчості художниці.

М. Антокольський питав з подивом у своєму листі до В. Стасова: невже той справді хоче писати про Башкирцеву? На думку Антокольського, вона не являла собою нічого особливого, хоч, обмовляється скульптор, він, власне, і не знав її особисто. Але йому здається: не була б вона єдиною донькою багатих батьків, про неї говорили б у сто разів менше... В «Записках моряна-художника» О. Боголюбова міститься ще несприятливіша характеристика Башкирцевої. Там же мовиться і про поширювані в Парижі чутки, ніби замість неї картини писали її ментори Бастьєн-Лепаж і Тоні Робер-Флері. О. Боголюбову вторить живописець К. Горський, який погоджується: так, у неї загалом не-

присвятила її «блиснучий пам'яті» свою книгу «Вечерній альбом». Італійська поетеса Ада Нергі також залишила захоплені слова на адресу Марії Башкирцевої. Дванадцятирічна дівчинка, яка почала вести записи про себе і своє оточення, і в найсміливіших мріях не могла б припустити, що вони колись викличуть такий резонанс. Власне, початок щоденника не обіймає нічого особливого: займалася музикою, вдала з себе королеву, пошварилася з гувернанткою, помер улюблений собачка... Звичайний дитячий щоденник, в якому йноді злегка шокує рідкісна зарозумілість юного створіння, що прагне постійно бути в центрі загальної уваги. Іноді навіть здається: дівчинка уявляє се-

із справжньою несамовитістю береться вона за роботу. Обов'язкові години в студії. Малювання гіпсових зливік, копіювання картин. А потім — вечори у майстерні, робота, молоде натхнення... Мов галерний раб до весел, прикована Марія до роботи. Це вже не та блискачаря арестократка, що ревниво спостерігає, яке враження справляє вона у вищому світі, зовсім не те нарцисичне створіння, здатне цілими годинами милуватися красою ліній свого тіла і білістю рун (є й такі сторінки у її щоденнику); це — чорнороб з храму мистецтва, завжди гото-

моєю повіреною. В ім'я чого? Звідки ж він узяв, що в неї може бути тале бажання? Марія розчарована і розгнівана. Все те виливається у її листі Мопассану: «...Але найголовніше, я зовсім не хотіла стати вашою повіреною особовою...». Далі в листуванні Марія вже відверто знущався з письменника: «Я бачу вас звідси: досить великий живіт, купецький жилетин із матерії невизначеного кольору і незастебнутий нижній гудзик...». І тут же вдається до містифікації — пише, що зумисне представилась йому молодого жінкою. Насправді

тісний портрет кирицевої писування» в рації». Можливо, «туш», що бачила реальність Башкирцевої, вела до випливу іноді зовсім речей і замовчав записи до скомпрометуваному (або, наприклад, Бабаїні) на і обумовили у сприйнятті видатними л-

Михайло СЛАБОШПИЦЬ

ЗІРКА НА ЧУЖОМУ НЕБІ

ева

художниця підготувала першу виставку творчості. На ній понад 150 етюдів та надруковано першу та створення поетеса. Про виставку. Вона зібрана з ілюстрацій. Ім'я знаменитого мріяла, рік по її спадщині спадкоємця — таланти Бастьєн-Лепаж. Дрю-Бастьєн-Лепаж в і глибокому таланті, реалістична натура, страсть до і виставки. Дітей на її «Жан Паріжа» суперечок історії російської. Німому раїм'я співпомерла в увагу. Вона, за словами настільки могла стати Розою Боннар. Значення двоїм, по Бастьєн-Лепажу, який і на художничу виставу її рої. А в Парижі на той час Шарпантьє, який щоденника готовило до і романістом. Видання від і віршем, в і про світлий і ніжний якого безіа дочасна появи щоденника стає особовою темою у і. Поруч зі і, тверезні таланту друїфи та аполоні, графік і консервативному журналі з усіх і переконати ішкірцева — ічна, хоч Маю нормальною, і не більшес у своїх лягала на то-

НОТАТКИ Башкирцевої (а вони велися французькою) швидко були перекладені в Англії, Німеччині, з'явилися видання в Америці й інших країнах. Особливо популярною ця книжка стала в Англії, де 1890 року, через шість літ по смерті художниці, з'явився вже третє видання її щоденника. Англійська критика прирівнювала його до «Сповіді» Руссо, а У.Ю. Гладстон, один із найавторитетніших знавців і текстологів Шенспіра й прем'єр-міністр Британії, назвав щоденник видатною книгою XIX століття, надзвичайно цінним людським документом. Майже синхронно з першим англійським виданням уривки з щоденника почали друкуватися в російському журналі «Северний вестник», а потім він декілька разів виходив окремими книжками. В Росії теж почалася мода на Башкирцеву. В свідомості читачів розтиражовувалися її різні — часто абсолютно несумісні між собою — образи. Для одних це була граннично щира у своїй сповіді дівчина, що розповідає, як вона боїться безціліно прожити свій вік і безсильно зникнути, не полишивши по собі нічого видатного. Для інших — це кокетка, що бравує своїми знайомствами зі знаменитостями. А ще для деякого — це невротичка, місце якій у клініці для душевнохворих. До речі, у відомому оповіданні І. Буніна «Справа корнета Єлагіна», який з неприхованою антипатією ставився до Башкирцевої, мова йде про послідовницю художниці, і через це наслідування життєвої поведінки Башкирцевої дуже погано закінчується її життя. У першому французькому драматурга Моріса Доне є такий характерний у цьому розумінні момент. Бажаючи виразніше відтворити свою героїню — відворотну молододу спобітку, автор пише, що вона була «в жанрі Марії Башкирцевої». Альфонс Додє, прочитавши в газетах повідомлення, що в Алієрі якась росіянка вбила свого чоловіка-француза, обурено вигукнув: «Вона нагадує Марію Башкирцеву; бо роні Боже наші сім'ї від франко-російських шлюбів!». Так, мало який літературний твір здатен викликати таку голосну луку в інтелектуальному світі. Щоденник Марії Башкирцевої прочитало багато видатних людей, які залишили нам найсуперечливіші відгуки. Скульптор

поганий малюнок, але в картинах до непристийності проглядається пензель Бастьєн-Лепаж... Та це — в живописі. Тут, до речі, вийшла парадоксальна ситуація. Французи оцінили мистецтво Башкирцевої незмірно вище, ніж співвітчизники. Її роботи були визнані справді оригінальними, художньо повновірними. Денізна їх було закуплено до Люксембурзького музею, дві — «Мітинг» та «Жан і Жан» — потрапили у Лувр (істотна подорож: Башкирцева — перша з вітчизняних художниць потрапила до найавторитетнішого музею Франції; потім туди було передано роботи Мінолі Реріха та Леоніда Пастернака...). У музеї міста Ніцци є експозиція живопису Марії Башкирцевої, одна з вулиць носить ім'я художниці, шкода тільки, що в Радянському Союзі калічується в різних музеях лише близько двох десятків її робіт. Та повернімося знову до щоденника. «Ян штучно все у неї: і тримається, і одягнена», — такий коментар викоплюється при його читанні у Льва Толстого. «Смішна, недолална, часом обурлива», — пише про його авторку М. Михайловський. «Річ ця вищою мірою мені не симпатична», — відгукується В. Короленко. «Нісенітниця, але наприкінці повало чимось людським», — набагато лагідніше висловився А. Чехов. **І ПРИНЦИПОВО** інша тональність оцінок записів Башкирцевої. Видатний американський критик Ван Віл Брунс у своїй розмові з Френсісом Скоттом Фіджеральдом про автобіографічну прозу називав зразки справді асрава, на його переконання, творів — Челліні, Руссо, Ренана, Мілля, а серед них, як особливо достовірну й цінну, книгу Марії Башкирцевої. С. Андеревський писав: «Поети і художники повинні визнати в ній свою кровну сестру, яка передала в своєму щоденнику і виявила прикладом свого життя історію їхніх таємних радощів, сподівань, вагань, поривань і прикрас». В. Брюсов зазначав у своєму щоденнику: «Ніщо так не воскрешає мене, як щоденник М. Башкирцевої. Вона — це я сам, з усіма своїми думками, переконаннями і мріями...». Башкирцева, як відомо, була однією з улюблених героїнь Марини Цветаєвої, і поетеса

бе великим сонцем, довкола якого повинні кружитися всі планети Сонячної системи. Та поряд із звичайною словесною сухозлотицею вже тут зустрічаються зовсім не дитячі роздуми про життєве призначення, про страх безціліно прожитого життя. «Образ автора» в дитячому щоденнику несподівано роздвоюється: одного юна — безмірно пестувану, знежена, вередливу, часом з безглуздіми примхамі істога, яка тероризує своїми витівками близьких з другого — натуральною, шевною роботою, рихованою від стороннього, вона, дівчинка, котра читає філософів, вичає мови (у своїх неповних двадцять чотирьох років володіла шістьма), серйозно займається хімією, фізикою і навіть пише квазінаукові трактати... Росте вона у великій родині, що безбідно живе в різних містах Європи. А народилася у селі Гавронці поблизу знаменитого за Гоголем Діканьї Полтавської губернії. Батько її — Костянтин Павлович — енергійний маринотратник життя, провідний гедоніст, предводителі полтавського дворянства, не раз і у військовому, і в цивільному, і в судовому, і в адміністративному, і в науковому, і в літературному, і в мистецтві, і в політиці, і в економіці, і в соціології, і в філософії, і в історії, і в географії, і в астрономії, і в метеорології, і в ботаніці, і в зоології, і в медицині, і в юридичних науках, і в педагогіці, і в психології, і в етнології, і в антропології, і в археології, і в епіграфіці, і в палеонтології, і в етнографії, і в фолклорі, і в мистецтвознавстві, і в історії мистецтва, і в історії літератури, і в історії науки, і в історії техніки, і в історії культури, і в історії цивілізації, і в історії людства. І в усіх цих науках і мистецтвах він був не тільки знавцем, але й творцем. І в усіх цих науках і мистецтвах він був не тільки знавцем, але й творцем. І в усіх цих науках і мистецтвах він був не тільки знавцем, але й творцем.

вній роботі те, що накажуть. І з якою радістю пише вона про свої перші успіхи у студії, де швидко обходять більшість здібних учениць. **І РОБОТИ** вже приймають на виставки, а доля дарує зустріч із Ніколем Бастьєном-Лепажем, який стане окремою темою на сторінках її щоденника. «Божественний, єдиний і незрівняний Лепаж» — от її релігія, її надія, музика її серця (скільки вселяє пересудів і брудних інсинуацій винуваті після смерті обох стосунки цих людей!). Лікарі попереджають Мварію про її погане здоров'я, рекомендують відпочити, зовсім відмовитися од виснажливої праці. Але вона ігнорує їхні рекомендації і прохання всієї родини покаліти себе, працює ще інтенсивніше. Сторінки щоденника того часу — сторінки пристрасного благання до долі, щоб вона подарувала їй життя хоча б до тридцяти років! Хоча б до тридцяти... Та помер Марія за одинадцять днів до свого двадцятичотирьохріччя. Смертельно хворий і Бастьєн Лепаж. З братом Емілем вони приїждять до Марії на екіпажі, Еміль бере його, маленького, надзвичайно худого, на руки, і, як дитину, несе до Марії у кімнату. Ось такі тепер сумні їхні зустрічі. Марія розповідає Ніколю про далену Малоросію, про село Гавронці біля частого на диво річки Ворскли... Жюль дивиться на її обличчя, руки, русе волосся на білих подушках, на білі плаття і з гірною вишуканістю: «О, якби я міг зараз малювати!...». А Марія ще знаходить у собі сили втішити його: от вони видужають, пойдуть на етюди до Булонського лісу, напишуть найчудовіші свої картини... Останній запис у щоденнику 31 жовтня 1884 року: «Мені дуже тяжко підніматися по сходах...». Останні слова, які вона сказала: «Мені так хочеться гавронських вишень і яблук...». **ЩЕ В ТРАВНІ** Марія зав'язала листування з Мопассаном, маючи серйозні наміри передати в його руки свій щоденник. Вона одержує від нього відповідь: «Мій лист, очевидно, не виправдає ваших сподівань. Мені хочеться передовсім подякувати вам за добре ставлення до мене і за ваші зворушливі компліменти на мою адресу, а також поговорити з вами розважливо. Ви просите у мене дозволу бути

ж це, мовляв, не жінка, а чоловік, викладач літератури шостого класу ліцею Людовика Великого. Розгніваний Мопассан тепер у листах не дуже добирає слова: «Ах, старий шахрай, старий шкільний пацюк, старий латинський буювді, і ви збиралися видати себе за гарнесеньку жінку! Ви, значить, збиралися послати мені вшп проби пера, який-небудь ваш манускрипт, трактат про мистецтво й природу, щоб я порекомендував його тому чи тому журналу і поговорив про нього в якійсь із своїх статей!». Зачеплений за живе тм, ян вона уявляє його зовнішність (Марія вилала в нонверт малюнок: товстезний чоловік з сигаретою в зубах сидить перед кухлем пива, вилавши на стіл черевко), він уточнює риси своєї зовнішності. Живіт у нього зовсім не такий хоча б уже тому, що він регулярно займається веслуванням; він також не курить і зовсім не п'є пива. Водночас ехидно просить пана класного наставника розповісти про свою сім'ю. Чи немає в нього доньки? Якщо є, то він не заперечував би з нею познайомитися. Жваво розпочата епістолярна війна втихає. В останньому Маріїному листі до нього немає ні іронії, ні гри, а є втомі й розчарування: «Я прощаю вам, якщо ви на цьому наполягаєте, бо я хвора. А оскільки досі зі мною нічого подібного не було, то мені раптом стало шкода і себе, і весь світ, і вас, бо ви знайшли спосіб стати мені таким озоружним... Ви не гідні мене. Я дуже швидко з цього». Мопассан перепрошує її, благає про зустріч. Але вони ніколи не зустрілися. Лише після смерті Марії він дізнався від її матері, хто був його кореспонденткою. **НІЧОГО** не вийшло з її письмових звертань до Золя і Едмонта Гонкура. Щоденник залишився у родині. Навіве, Марія дуже потерпала за його долю. І були у неї всі підстави для цього.

Та це — поетез. Криві факти. А серед ліво варті 1903 року ний акіотаж Башкирцевої поступово раптом вишандал. У статтях плек Сербії Божієвіча «Марія» і легенда підписув обожнював дівчину і з до неї почув сама вона в ніку абсолют і хоче снази не увійшла щоденника. Ії вина, а в збігу обставин перший рить Карагвізнав у я Марію, добачив у жи другого то приємне вріще більше ва в тому, записів Бастьєн-Лепажу впадає в очей тевих епізо стала моло ніж була в орговів диважливих тья не потра щоденника був у гості вона відпоч за його слов живвопису і займалася цього період лише кількхто готував безжалюно скорочувало що найнезв контакти з ісь, хоч жуть повід авторку. Чеського жит жена до гіб, вона і гіпертроф оскільки художні кирицевої. **ЩО** ДЕНДІ вору Андре Термав у рук му передав комоновал копії. Дома рестарали Марія, — вич, — бу

тісний портрет Марії Башкирцевої після такого «ретушування» вимагає «реставрації».

Можливо, саме подібна «ретуш», що багато в чому викривила реальний автопортрет Башкирцевої в слові, привела до виникнення одних — ідеї зосередити дрібниця, — речей і замовчування інших.

На думку тих, хто хотів записи до видання, могли скомпрометувати її в очак бомонду (а до нього, як відомо, належали Башкирцеві та Бабаїни) — можливо, вона і обумовила різку негативну у сприйнятті книги багатьма видатними людьми.

ж це, мовляв, не жінка, а чоловік, викладав літературу цього класу літцю Йовдовича Великого. Розгніваний Мопассан тепер у листах не дуже добирає слова: «Ах, старий шахрай, старий шкільний пацюк, старий латинський буквоїд, і ви збиралися видати себе за гарнесеньку жіночку! Ви, значить, збиралися послати мені ваші проби пера, якія-небудь ваш манускрипти, траїрати про мистецтво й природу, щоб я порекомендував йому тому чи тому журналу й поговорив про нього в якісь із своїх статей!»

1903 року, коли сенсаційний ажіотаж із щоденником Башкирцевої у Франції уже поступово почав стихати, раптом виник грандіозний скандал. У пресі з'явилася стаття племінника короля Сербії Божидара Карагеорєвича «Марія Башкирцева і легенда про неї». Карагеор-

Мене тільки страшно думати, що в мене на виставці часу зробить все, що в хороба б зробить.

Зачеплений за живе тими, як вона улягло його зовнішнік (Марія вклала в конверт малюнок: товстий чоловік із сигаретою в зубах сидить перед кудлем пива, вилкавши на стіл червоне), він уточнює риси своєї зовнішності. Нимів у нього зовсім не такий хоча б у тому, що він регулярно займається веслуванням; він так не курить і зовсім не п'є пива. Водичку скидую просять, папа класного наставника розповідає про свою класію. Чи немає в нього доньки? Якщо є, то він не заперечував би з нею познайомитися.

гістьвіч підкреслював, що обожнював цю незвичайну дівчину і зберіг найціншіш для неї почуття, та, оскільки сама вона вимагала у шоденню абсолютної правди, він і хоче сказати ту правду, яку не уявляла з руконісвщ до шоденника. Сталося це не з П'ювіч, а внаслідок дивного звичу обставля. Коли з'явився перший том записів, говорить Карагеоргієвіч, він і впізнав у ньому ту чарівну Марію, добру і розумну, яку бачив у житті. Після появи другого тому мемуарів не приміне зв'язання від них ще більше посилялося. Спра-

дружина Іля Райніса Аспіна підарував йому двомісний вантажний цистерник Башкирської залізниці. Цей цистерник видав йому. Як цей цистерник виданий і до сьогодні зберігся в обіслоті виданого латиського письменника і революціонера з нагоди виставки: «Про книгу и купила для Райніса, який сидить у в'язниці». (Райніс тоді відбував ув'язнення у Лубяно-вській, а згодом у Рязанській тюрмі).

Він уважно читав щоденник, багато чим захоплювався у ньому. Обидва томи поетичних позначки поета.

Щоденником Вацківської навіяли такі його рядки про себе: «Була б моя молодість світлою і радісною, може, меле титло б до роботи, і бачиш себе в ділі, я рано закрутив би, і міг би розвинути своє безумствено багаторізнощі, але не виключено, що менш глибо-

жі. Які хані народились, як хані а померли рівною домі!»

Анатоль Франс про Марію Башкирцеву.

Живаю розпочата епископська війна втихас. В останньому Маріупольському листі до нього не має ні іронії, ні гримас, а є в нього розчарування: «Я прошоу вам, якщо ви хочете, щоб ми вас наполягає, бо я хворію. А оскільки досі зі мною нічого подібного не було, то мені раптом стало шкода і до себе, і весь світ, і вас, бо ви знайшли спосіб стати мені таким осоружним... Ви не гніди мене. Я дуже шкодую з цього». Монахаса перепрошує, благає про зустріч. Але вони ніколи не зустрілися. Лише після смерті Маріупольця дізнався від її матері, що

записів, що сама Сутність записів Башкирцевой непомітно змінилася. Перше, що впадає в очі: в багатьох жаксвих епізодах Марія чомусь стала молодшою за віком, ніби була насправді. Карго-орієвіти лягузався, як багатого-орієвіти, мисливів з 2-ї життя не потрапило до її щоденника. Влітку 1882 року був у гостей у Марії козубов відпочивала в Ніщій, де за його словами, нічим, окрім живопису і своїх записів, не займався. У щоденнику ж цього періоду читач зустрічає лише кілька сторіночок. Той, хто готував його до друку, безжалібно і на свій розсуд скорочувала записи. Помітивши

У листуванні Райніса й Аспазії того часу часто називається ім'я Башкирдевої, яка так пристрасно обстоювала величчя значення кохання і духовної злагоди двох закоханих людей. Кохання Райніса й Аспазії змуждотилося підтримку і моральну точку опори в словах Марії Башкирдевої.

«Ніщо не зникає в цьому світі безслідно», — не втомлювалася повторювати у своєму щоденнику художниця. Цими ж словами воно неодноразово намагалася втішити хворого Ваську-Лепака.

НУГОГО ми вийшло з того, що після Едмондів Гоннурі і Сидіанів ми були в уродині. Навесні, Маріяна, яка вступила в шлюб, і бідна у неї всі підставилися до цього.

Ми журнали у французьку мову, яку ми назвали «Мазані літес-тє» надрукувала в Парижі, яку ми говорили, що один з біографів заширив всі те-лети Косме вивести всі те-лети видання похвалити в Парижі, яку ми назвали «Мазані літес-тє», яку ми назвали «Мазані літес-тє». Те, що бачилися літес-тє, «Мазані літес-тє».

ЩОДЕННИК перед виходом у світ прийшов сувору цензуру матері. Андре Тер'є ніколи не тримав у руках оригіналів. Йому передали скорочені, перекладовані і відредатовані копії. Домашні редакторя перестаралися... «Сама по собі Марія, — пише Карвеорпе,

Вона має рацію, ця молода дівчина, оскільки володіла цюванниською мудрістю душі, що приходила (як до асілі!) тільки у зріпуюку ніч.

Лише справжнім художником дано осягти і відчувати, що відбуває кожну з нас, але не може знати для цього точних і досконалих правил мистецтва.

Марія Башкирцева — од-

«ТЕПЕР ВАЖКО ВСМ»

АБО КІЛЬКА НЕЗОВІЛЕЙНИХ ДУМОК НАШПРЕДОНІ

БОРІТЧКА ВІДОМОГО АКТОРА ЮРІЯ МАЖУТИ

МІ РОЗМОВЛЯЄМО у його затішній квартирі на Печерську. Час від часу уповіщення господаря несласно чиняться. Буди настійливо вимагає уваги, тоді Юрій Миколайович адає, ніби сердиться, і буда обрешено залишки мінати. Одразу сміє, що мовляючи розмова з нас не вийшла. Та як не могло бути її. Мабути, епоха вітальних адресів, трючків промов та офіційних нагород відрозла з народного ярства СРСР Юрія Мажути спілку відроз до будівлях козлів. Але бач сподієт до постатейності потім на обшарі...

«КРИЗА, ЩО ОХОПИЛА ВСІ СФЕРИ ЖИТТЯ, НЕ МОГЛА НЕ ЗАЧЕПИТИ І СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО. «МИТИНГОВИЙ» ТЕАТР ВУЛИЦЬ І ПЛОЩІ З АКТОРАМИ — ПОЛІТИКАМИ, ДЕПУТАТАМИ, ПУБЛІЦИСТАМИ, — «ПРЯМИЙ ЕФІР» НА ТЕЛЕБАЧЕННІ З СЕСІЯ ТА З'ІЗДІВ ВІДІСНИЙ ТЕАТР ПРОФЕСІОНАЛЬНИЙ, ПРИГАСИВ ІНТЕРЕС ДО НЬОГО В ПУБЛІКИ. ІШІА, ДУЖЕ ВАЖЛИВА, НА МІЯ ПОГЛЯД, ПРИЧИНА — ДЕФІЦИТ РЕЖИСЕРІВ-ЛІДЕРІВ. РЕЖИСЕРИ-ПОСТАВНИКИ Б. АЛЕ ЛЮДИ ТЕАТРУ ЗНАЮТЬ, ЩО «РЕЖИСЕР» І «ГОЛОВНИЙ РЕЖИСЕР» — ЦЕ РІЗНІ ПРОФЕСІЇ. ІА ПЕРШОГО МОЖНА ВВИВТИСЯ, МАЮЧИ ПЕВНІ ЗДІВНОСТІ. ДРУГИМ ТРЕБА НАРОДНИСЯ».

Я вступив до прославленої трупи Театру російської драми імені Лесі Українки в 1953 році. Для мене, тоді ще актора-початківця, було справним щастям пройти через театр-пліч, через колектив спільної віри і спільних художніх уподобань, через знайомих у дера — Костянтина Павловича Хлодова. Я щасливий, що чинився в прекрасного педагога Володимира Олександровича Нейлі, що потім, вже працюючи в театрі, мав змогу насолоджуватися грою великих акторів, працюючи з ними в одній виставі...

— Справді, тоді а колектив було ціле сузір'я талантів: незабутні Михайло Романов та Юрій Лавров, Віктор Халатов, Михайло Білоусов, Марія Стрелкова, Сагенія Опалова... І гідна їх молодь. Адаже разом а вама сценічну біографію починали Одр Борнсов, Анастасія Решетников, Микола Рушниковський... Мабути, театраль обов'язково потрібні «аріки»?

— Без вірок театру втрачає свою матицу приналежність. У Києві, ляматю, перебував на гастролях Ленінградський драматичний театр імені О. С. Пушкіна. Після вистави, де грав Микола Черкас, біля акторського під'їзду ми його чекали прихильники. Чоловік диктє. Сувілювався, відчужив, з кентами... Ми маєте рашію: баче трупи лідерів, виторів-істор театру існують не може. Імє свій особливий ниніш виконавців, змущує їх «підмимати» планку творчості, бути справжнім професіоналом у високому розумінні цього слова. Тоді і вірисяють якскавіти. Театр — це наснаженіє ієрархії талантів. У ньому обов'язково повинна бути трохи конкуренція, внаслідок якої кристалізуються групи провідних акторів, нині наснаженіє хоче бачити глядач.

— А що скажете про сучасну мистецтво молодь? Адаже ви ведеє курс у Київському інституті театрального мистецтва імені І. Карпенка-Карого. Чи споро ми побачимо нового Романова?

— На жаль, ми випускаємо мнїхось середніх «спеціалістів», а іскринок не нараджується бракує. Це саме той випадок, коли клікється не переходити у ієдність. Чому, скажімо, в консервативній диригентів навчають по тричотирь чоловіків на куфрі? І це нормально, адже диригент кожному діє не нараджується. А актори? Чому і повинні працювати неодмінно з ієднатицями-адактами студентами, а не з трома-п'ятьма? Такий «попозовний» методом справжній талант не виховає.

— Тепер усі говорять про

аризу театру. Перша гірша прикмета — глядацькі часи, нерідко заповнені ледь наповненою. Театр, який ще ачора був авангардом суспільного життя, нині залишається а тіні. Звичайно, і нині є неопаніті акторські та режисерські роботи, але не помінає загальне відчуття якесь байдості, неадекватності... Таке враження, ніби театр все якійсь антаж... Проте, заради справедливості треба подякувати театру за те, що він, у досить неадакєт часи, нашоїхнувшись на нерозуміння робив дуже важку справу — стримував суспільство від споківання а багато бездумності.

— Криза, що охопила всі сфери нашого життя, не могла не зачепити і сценічне мистецтво. «Митинговий» театр вулиць і площі з акторами — політиками, депутатами, публіцистами, — «прямий ефір» на телебаченні з сесією та з'їздами відісний театр професіональний, пригасив інтерес до нього а публіки. Ішїа, дуже важлива, на мій погляд, причина — дефіцит режисерів-лідерів. Режисери-поставники є. Але люди театру змачтє, що режисер і «головний режисер» — це різні професії. На першому можна вичитися, маючи певні здібності. Другим треба народитися!

— Як кажете про «дефіцит режисерів». Чи не треба додати до цього ще й «дефіцит драматургів»?

— Я б так питання не ставив. Тут «ситуація» складніша. Мені здається, що театр робить помилку, коли камається йти а «іюгу а життя». Він повинен йти на крон уперед. Якщо на сцену вивести десь сьогоднішній — це вже буде записання. Але треба арозуміти: в театрі, як і в інших сферах життя, зміни не можуть бути миттєвими. Інакше, письменники, драматурги не хочуть видавати скороспілі твори-одиночки. Саме сьогодні зросла потреба в художньому осмисленні життя. Адаже це невідання справа для театру — змачтє з «Орфоном» чи «Московським молодіжним». Сьогодні перед театром стоїть інше завдання: не втратити ак-

ного зв'язку з життям, осмислювати його через психологію людини, через класику.

— А який театр сьогодні висте?

— Я — за реалізм, за найбільш складний, найбільш цікавий для актора театр психологічної правди, який здатний підіймати глобальні проблеми буття... Врештаті сценічне мистецтво мовіть не якісь карколомні режисерські витадки, інтелектуальні ребури, які вимушені розгадувати білий гірляч, а повернення до принципів вітчизняної театральної школи, нашого справжнього національного багатства. Дослідження людини, художня правда завжди були пріоритетами нашого театру. Недарма краєц сучасні режисери свату — Брук, Стреллер, Штайна і т.д. звертаються до системи Станіславського. І чомусь у їхній інтерпретації вона анікільна не астерала. А деякі наші молоді «метри» готові поховати її назавжди.

— Вам тепер важко, Юрій Миколайовичу?

— Тепер важко всім. Наша професія пов'язана а такими внутрішніми процесами, як достійна боротьба з самим собою, мукми самолюбств, внутрішня недовольність, відчуття невинності, неспівістості... Ми, актори, приходимо до театру, чекаючи на роль, яка б вимагала від нас зовсім іншого, вищого рівня майстерності. Але як же бабакує ставитися в театрах до цього невід'ємного права актора! Інакше як марнотратством це не назвеш. І наші театри а діамому разі не винятком.

Коли ви анікуєте, чому в наших виставах немає поетризма, дана, катарсису, — я думаю про душу актора. Душа — це баче інструмент, як скрипка для скрипала. Якщо вона зіпсована, якщо і він порваний струни, йому немає на чому грати. Актори немає на чому грати, коли порушують свій гармонія і глибока його душа...

Розмову веде
Алла ФІЛАНОВА.

Київ.

П'ЯТЬ РОКІВ — В ОДИНОЧІ

«Коли народу тяжко — Бог посилає йому пророків, коли народ зовсім тяжко — Бог посліє життя — так розпочала свій виступ народний депутат УРСР Лариса Скороє на вчорішній Надії Віталіанів. Суворовою, який відбуває у Центральному державному архіві літератури і мистецтва УРСР. Хто не людина, про яку з такою промисливості й телестю говорили Михайлино Козубовська і Євген Саверстов, Семен Журкович і Роман Коргодський».

Незавждишньо важко, трагічна доля анілає шій жінці. Майже три десятиліття терпіла воєн мук і торжар, таборів, на засланих. Після тих страшних роів з неї злила ярлик «ворога народу». Але а листі до Васи Тичини Надія Віталіанів а болем писала: «Мені мнє нічого аніра цієї палачі: ні змарнованої молодості, ні добрих людей, ні моїх неаїєнських книг».

В 1917 році Надія Суворовна приїхала з Петербурга до Києва. Приїхала з єдиною метою: прислужитися, віддати всі сили рідній Україні. Іа тоді аніюніковське завдання 21 кн. Промисливості заборонили справ УНР. Через рік аніла з дипломатичного місця за кордоном, де залишилася, адже УНР прихилила своє існування.

Там, у Відні, закінчила філософський факультет університету, брала активну участь а діяльності громадських організацій. 1920 року повернулася в Україну, де до сїтї провела два найцікавіших роки.

А 1928 року перший арешт — і аїть роки (!) одинокі. Це як мій сплу мнє чмє молоді мінці не збожеволіла, не наклала на себе криву. Малецький сплах крижкого сімейного щастя не заслани — а знов одинокі рої аніюніковського Гулага. Про те, що її чоловік замордовано в катівнях НКВД, дізналася лише через декілька років.

Поворотнішисі аїєє реабілітації до Умані, Надія Суворовна працювала на громадських засадах а крижаківому музеї, аїє дослідницьку роботу з історії Улч та лєру «Сорфіна», займаєлася просвітницькою діяльністю.

Двері її будинку завжди були відкриті для людей. Свою немертвою енергією вона підтримувала людей, з якими спілкувалася. До неї йшли і молоді, і літні, щоб нахиснятися сієюю душою. І аїє була духовним озиском у застїтї роки. Справді, як сплушо зауважила не вчорішній Михайлино Козубовська, «Лариса була в Україні з 1917 року, не жертва історії, і її суб'єкт».

Якось у розмові з Ларисою Скороє Надія Віталіанів сказала: «Людина за все розлучається. Моя янє була а тому, що я не могла модати віни людям, аніма. Через все сак страждання життя чї жінке ішїа з собою українську ідею. «Все, яке до останку а чому віддати тобі, Україні!» — писала вона родичам».

Незавждишньо, не завжди доводилося залишати нам свій слогот: слоготи, епохи, чини олоаїдєв «іюніковський слогот», листи не в Україні, а в Україні, а мінували рік надруковано першу частину слоготи. Цього року намічено вийти у цьому ж виданні і другу частину. Не рашу творчі слоготи не аністаче лєдєру.

Дяє Боже, щоб нам завжди вистачало лямітї про що мнїжно жінку.

Олена ОЗІРНА.

КВІТИ ТА МОЛІЛУ ЕКСПЕРИМЕНТУ?

Дніпропетровськ наполегливо добивався потрапити до чисел міст, яким дано дозвіл на справді «революційний» експеримент.

Називається він прозаїчно — опрацювання господарського мислення природорозбудовування. Але мета ось яка: брати латунь та підприєємства за забруднення навколишнього середовища та використання природних ресурсів. Це вже не мізерні штрафні статті, коли згубили природу долати на гарчому, а цілковиті обфундації (за тимчасово експериментальним «законом») попередні випарування, щоб напромадувати екологічний фонд для загальносоціального відшкодування збитків, заподіяних землі, воді й повітрю...

І торік у Дніпропетровську в екологічний фонд «зібрали» близько двох мільйонів карбованців. Не можна сказати, що багато, однак і немало. Боляй янське, хоч внобі, а з'явився за що платити «раван-дирки»? А й справді цікаво дізнатися, як саме витрачається фонд? Може, посподоби мешканців Таромського або Чаплів, де геть зникла вся річка вода? Проблем, зрештою, відрізняє — давав тільки гроші.

Першим послідовно зацікавився долею обфундації народний контроль. Виявилося, на жаль, що неадекватно.

Свою бурхливу і довгожильну діяльність фонд розпочав з того, що фінансував... міське свято квітів. Напружені багату увагу, можна й уявити щось спільне між святом квітів та екологією. Але гроші пішли вжитково на оренду транспорту для організації та учасників свята і їх преміювання. Причому майже половина винагород перепала організагорі. Не жарно ж вони старіли!

Черезникі фонду підпоріло не довіряли «офіційній» науці, а «підлашшіві моді». Харківці свої заповідні сподівання на... кооперації і тимчасові творчі колективи. І тут набрався «загадка» чому треба гати.

Скажімо, знайшли за потрібне обстежити гальванічні виробництва міста, щоб оп

рацювати варіанти зменшення їх відходів. Узв'язав за те тимчасовий творчий колектив, що його очолює доцент Інститутального Інституту В. Кашутін. Роботу передбачалося завершити до вересня минулого року. Насправді не завершено й досі, однак В. Кашутін... вже сплатив 6500 карбованців. Його дружина І. Кашутін — 3000, А. Колеснику — 1200, його дочка, учениця профтехучилища... і так далі.

Схоже, ця творча група працює поглиблено роботу або «завишлася», оскільки заохочення іншого. Вона уклала в це й догори на створення технічної програмі збудження очиски промислових гальванічних виробництва, яку замовив екофону завод «Хімічний» з устаткування. Тут утворилися «начальні вже до жовтня. І також не впорався вчасно. Зате той самий В. Кашутін отримав 7800 карбованців. Його дружина — 3300, А. Колесник — 1400.

Обсягання чистоті відбувається: як же оплачували не завершених договірні роботи? Харківці тут огаді: дідуні ці роботи на прийнятті етапів міста кожного — гроші на дітку!

Але підемо далі. Вадля капітальної будівництва мисливського побачка, наприклад, «наукової оцінки впливу на атмосферу міста

щодо інших видів авторитарності». Значить це справді треба, аби не найманий боротися з токсичним забрудненням повітря. На цей час при екологічному фонді вже на повну силу діяв і екологічний центр, до якого набрали штат спеціалістів. Ос вони і вважали, маючи ясна річ, неможливі полати до основних заробітків. Але задання виявлялося, мабуть, непросте, бо незабаром за всім тим карбованців залучили ще й кооператив «Контакт». Майже пітерку працювали люди, і коли, здавалося, «оцінка» ось-ось мала бути з'ясована, несподівано екоцентр доручав обфундації п... тимчасовому творчому колективу. Колектив невеликим, в складі, п'яти чоловік, але на чолі з... колишнім працівником центру В. Лавовим. Топер уже не барився, впорався напроху швидко, попросивши в сумі більше як тисячу на чотирьох. Правда, волею екологічного центру В. Хлізку перепало лише 845 карбованців.

Не фонд, коротше, ніщо, а щедра голівниця. Заповзятливість часом проявляється неабияку. У Дніпропетровську, певно, з екологією все гаразд, повний порядок, немає куди рук докласти. Бо... підварялися як у туркменському місті Чаркуну. Ні, не проти співробітництва та взаємовиручки, але чому тимчасовому творчому колективу як чолі із заснуванням міського комітету охорони природи О. Коженко на початковому екологічному центрі А. Скворцова виплатило майже 30 тисяч карбованців із дніпропетровського фонду?

Екологічний центр з безконтрольною «попаворкою» йому фондом «перетворюється на посередячий організацію, яка в основному займається заробітчанством і практично не подає ніякої допомоги в поліпшенні екологічного становища у місті». Посередячий дивне — між собою і своїми людьми. Для себе. За штатним розписом середня зарплата спеціалістів екологічного центру становить 200—240 карбованців, насправді — 600 і більше. Гаразд, але як якщо бумі результати їх немає — ось фінал.

...Умислили з посади голови міського комітету охорони природи В. Ступана та начальника екоцентру А. Скворцова, а справу передали на прокуратуру.

Одначе найфатальніше, скомпрометовано ідею прекрасної і багатоглибої експерименту. Вирго для нього мотулу.

Спаржасте, примром, ні: діяк заводу, котрі забруднюють середовище, відмовляються перекласти відрахування в екологічний фонд. Директивний документ про участь Дніпропетровська в експерименті для них не указ. А як примусити їх умовити директори або раду трудового колективу платити за природорозбудовування, коли від фонду користі — як від козла молока. Один мільйон 648 тисяч витрачено, по-суті, безплідно. Чому розстріляно за принципом «халая, поки можна». Навіть елементарних очисок, прибирання за рахунок екологічного фонду, яде не з'являлося. Не кажучи вже про будівництво очисних споруд.

Остання інформація, яку я маю: екологічний фонд прибрала під свою опіку постія на депутатська комісія мисливців з охорони навколишнього середовища та національного використання ресурсів. Але ж фонд цей ний порожній, як бараса, — залишається тільки бити в нього на сполох: «У нас є!» Та ще треба повернути експерименту і втрачене діло.

Та чи вдасться...

Микола НЕЧИПОРЕНКО,
заслужений журналіст
«Голосу України»
Дніпропетровськ.

ОДИН МІЛЬЙОН
648 ТИСЯЧ
ВИТРАЧЕНО,
ПО СУТІ,
БЕЗІСЛІДНО.
ТОЧНІШЕ,
РОЗТРИНЬКАНО
ЗА ПРИНЦИПОМ
«ХАПАЙ, ПОКИ
МОЖНА». НАВІТЬ
ЕЛЕМЕНТАРНИХ
ОЧИСТОК,
ПРИБИРАНИХ ЗА
РАХУНОК
ЕКОЛОГІЧНОГО
ФОНДУ, НІДЕ
НЕ З'ЯВИЛОСЯ.
НЕ КАЖУЧИ
ВЖЕ ПРО
БУДІВНИЦТВО
ОЧИСНИХ
СПОРУД.

Що скаже вам Позняки?

Здавалось б, радити треба, що будувати Харківський житловий масив у Києві. Та, як жаль, архітектори, коли планували його із частотою, відомих будівників на лівому узвишшю берега, не врахували, що за Дніпром — правий берег з його чудовим ландшафтом. І спланували Харківський масив так, що правий гористий берег Києва для них ний не існує. Але на Дніпрових кручах ще збереглися типові для Києва пейзажі. Один із них — чудовий Сад бузів («Сіріна річка»), що знаходиться в Ботанічному саду Академії наук УРСР. На праві архітектурного ансамблю центр Випускного мостарія і ріки Дніпра ще видно зелену зок луwego — низинного берега. Як тут кучок природи зберегти за рахунок селіи Позняків і Осокорків, які приречені на знесення і наступну забудову висотними будинками.

Невже містобудівникам не під силу знати розумні рішення?

Якщо ретельніше в життя «геніальні» проєкти зодчих, то частий бегований корабель видно до берегів Дніпра і назавжди загубить цей

типовий і єдиний у Києві такий чудовий краєвид.

Отже, повторюємо пам'ятку, що єдиний варіант Дніпра у Дніпропетровську та Дарницькому районах міста нещодавно місяця для зелених зон між суцільною стіною щільно забудованих висотних житлових будинків.

Архітектори це добре розуміють, але не наповняють зберегти для жителів природу не тільки і душу. Ось тому на одну із сесій Харківської районної Ради народних депутатів були запрошені автори проєкту Харківського масиву архітектори Інституту «Дніпропроект». На запитання автора цих рядків «Чому відсутня взаємозв'язок забудови масиву лівого низинного берега Дніпра з правим гористим, його існуючою забудовою з парками, садами та ділом на крутосхилах?» зодчі конкретної відповіді не дали. Лише один з авторів гористого проєкту О. Рапорт розповів «Втрачені закони».

Але ж цих втрат можна уникнути. Можна ж зберегти те, що ніколи не втрачати людям. Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

підприємствами, що не мають жодного відношення до природи, а тим більше до екології? Чому ми не бережемо природу? Чому продовжуємо бездумно заливати під

Фото автора ц. селіща.

Наша вітальня

БОГАТИР
З ДОБРИМ
СЕРЦЕМ

Про Тоню Найдю почали говорити, коли він ще грав за ювеніль «Сокола» і за різні збірні СРСР. Хлопці пророкували чудову кар'єру. І ті прогнози ніби й почали збуватися. У складі юніорської команди Радянського Союзу Анатолій став чемпіоном Європи. Але місце в «Соколі», маю на увазі команду майстрів, йому швидко не знайшлося.

Служив в армії в Кілініні. Повернувшись до Києва, почав виступати за ШВСМ (інша київська команда, греє в другій лізі). Відчувалося, що хлопці дуже пригнічувало таке незначення становища. Один керівник було вінгороджене. Настав день, коли Анатолій Богданов, наставник «Сокола», покликав Найдю, та його партнерів по лавці Синькових з Ботаником, і в середині сезону всі їх до основного складу. Це трішки відразу ж вплинуло на передові позиції. Інколи навіть переважали лідерів (Степанюка — Малюка — Шеста) за результативністю голевих епізодів.

Відомі вже немало ходи спливали. Найдю став несправним збірним гравцем і тепер виступав в першій лізі напевно разом із Юлешевим та Валулініним. Анатолій у чемпіонаті, що завершалося, потрапив до суцільного зібрання 23 очка (закинув 14 шайб плюс 9 голів в перебігу). Показники цілком пристойні. У команді він поступається лише Юлешеву та Ширеву, а вони в лізі — кайрирці.

Мн здавалося з Найдю в колі Павлиць спорт, а в не руках у нього син Дмитрик, якому скоро мине чотири роки. Тата він часто за компанію супроводжує на тренувальні.

Чому обрав саме хокей, а не мотульницю у Кісті футбол — знімає Найдю.

З хокею а й не починав. В дитинстві мене мав відвело до баскету, де займався плаванням. Природно, як і кожний хлопець, зобував за «Динамо», грав у футбол на подвір'ї. Але одного разу побачив хокей і захопився в нього на все життя. Шопоряд, до Валентина Павловича Утінця — в минулому відомого форварда, в ній заслуженого тренера України, потрапивши випадково. Баскетна історія вирушила слідом за друзями на козачку «Крижаник», які гуртом акришили записуватися у хокеїст.

— А тепер поговоримо про «Сокола». Він значно різніється за складом з тією командою, яку виступала кілька років тому?

— Справді, вішло від нас багато досвідчених гравців: Шесті, Степанюка, Малюка, Куликова, Шукорова. Вони були підірвані. Без них «Сокол» міг і до «шопора» потрапити. Але він не стався. Ми зміну досвідчених ветеранів прийшов цілий загін молодців. Це виключно місцеві хлопці. І те, що «Сокол» перегорів на іс-

тично київську команду, гдаю, і є його головною причиною сьогодні. До речі, про свою команду мріяло не одне покоління шанувальників хокею. А стало реальністю завдяки сумлінно і праць багатьох людей. Назву серед них особливий голосу Федерації хокею України Анатолія Хорозова, нашого головного тренера Анатолія Богданова і, звісно, його першого наставника. Він тепер — директор СДЮШОР «Сокол».

— Як відомо, центральні нападники є в більшості аналогічних підприємств снаряді для своїх крайніх партнерів, до того ж беруть найактивнішу участь у оборонній грі. Однак, незважаючи на це, тобто віддалено стави одним з найрезультативніших у команді. Як це відбувається?

— То вірно, що головне мов заведення підтримувати партнерів і допомагати захисникам. Але маю впливу, підтримую, центральний нападників. Тому й закинув у чемпіонаті трохи шайб і ще три в товариських матчах з клубом НХЛ «Міннесота Нора Стірз», що не приховую, особливо приємно. Але все це відбувалося завдяки моїм партнерам. Вони завжди відіграють пас.

— Тоню, як людина міцна, креваза. Один, як мав відомо, мав м'який і дружливий характер. Чи не завдяки це тобто висті силою боротьби не мовчав?

— До речі, вони найбільшійшій тобто бойові...

— Так. Ще мій молодший брат Андрій. Він також грав у хокей, навіть срібним призером юніорського чемпіонату СРСР був. Але хочуть змінити грати. Тепер навчається в інституті фізкультури. А ще мої вірні друзі — друзині Ганіне та син.

— Цікаво, а хотів би ти поборити Дмитрика хокеїстом?

— Швидше за все він сам відведе мене за руку до хокейної шайби. З хлопцями ж не розлучуватися. Інших іграшок не вказав. Ходить з бабусею Дуною та дідом Іваном не в матчі, які грав у Києві.

— Отже він — цей богатир з добрим серцем. Не Найдю тепер у команді рідкісний молодці. Але і хотів не забувати про них. У 25 років тільки починається розквіт спортсмена. Сил багато, але вже і досвід.

Віктор БРАННЦЬКИЙ.

Фото Миколи БОЧКА.

Ми чекаємо Вас

ВАМ ПОТРІБНІ НАДІЙНІ ДІЛОВІ ПАРТНЕРИ —
МИ ДОПОМОЖЕМО ІХ ЗНАЙТИ,
ВАМ ПОТРІБНА ПЛЕВНЕНІСТЬ У МАЙБУТНЬОМУ —
МИ ДОПОМОЖЕМО Ї НАБУТИ:

ПОСТІЙНА РЕКЛАМА У ГАЗЕТІ
«ГОЛОС УКРАЇНИ» ВІДКРИВАЄ:
• ШЛЯХ ДО УСПІХУ У ВАШОМУ БІЗНЕСІ;
• МІЦНИЙ АВТОРИТЕТ У ДІЛОВОМУ СВІТІ.

РЕДАКЦІЯ ПРОПОНУЄ

СТОРІНКИ ГАЗЕТИ ДЛЯ РЕКЛАМ-
НИХ МАТЕРІАЛІВ (ГОЛОШЕНЬ,
РЕКЛАМИ РІЗНОМАНІТНИХ
ТОВАРІВ, ПОСЛУГ,
ДІЛОВОЇ ІН-
ФОРМАЦІЇ)

Наша адреса:
252047,
Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

Телефон: 441-89-44

ВЛАСОС

Олександр Васильович

ДЛЯ ЗАМОВЛЕННЯ РЕКЛАМИ
ВАМ НЕОБХІДНО:
НАДІСЛАТИ ГАРАНТІЙНОГО ЛИСТА,
ЗА ПІДПИСАМИ
КЕРІВНИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

3 ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ГАНДОЛ. У квітні о 16.00 у мінусовому Павлиць спорт ціл відбудеться цілава палат: гандоліст місцевих команд «Спартак» протиорнуо ліфтинговому матчі розіграшу Кубку кубів прийматимуть набуз з мінусовою міста Виступають — БС. У цього матчу багато організаторів. Головний — Українська зовнішньоспортівна об'єднаня не «Інформація» — закупка дві тисячі квитків на зустріч, які подарує виконавцям мінусових

спортівних шайб та їхнім батькам. Дуже позитивною такою прорішенням місцевої фірми «Воймар» з Вроцлава та ще дві сестра фірм й організації — спонсорів матчу. Нагадаємо, що перший наші змагання відбули — 1913. ФУТБОЛ. Московський «Спартак» на жаль, поступає в у вершні грі 1/2 фіналу розіграшу Кубку чемпіонів набути «Олімпік» (Марсель, Франція) — 1:3.

ТЕЛЕФОНИ
РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Головний редактор —

446-92-11.

Заступник головного редактора —

446-70-42,

446-81-16,

446-31-37,

446-91-96.

Відповідальний секретар —

446-72-83.

Завідувач розсилки —

446-40-22.

Відділ:

мисловоряди

446-91-20.

Листи — 441-88-28.

Економіки — 441-88-47.

Гвардій — 441-88-18.

Правдакційні —

441-84-52,

441-83-64.

Екранні заходи —

441-88-06.

Соціальні питання —

441-88-55.

Екологія — 441-88-58.

Культури — 441-88-44.

Спорту — 441-88-08.

Інформаційні —

446-91-13.

Історії України —

441-88-82.

Військовий діалект —

441-88-32.

Різдво —

441-88-44.

НАД НОМЕРОМ
ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник головного редактора —
Борис Сидоренко.

Чергові редактори:
Людмила Баранчик,
Леонід Броєвський.

Автори макета:
Анатолій Мирончик,
Евген Урбанчик.

Випускники —
Олександр Сидоренко.

Оформлення —
Володимир Кисельов.

Коректори:
Тетяна Бештаніна,
Наталія Власів,
Людмила Морозова,
Антоніна Сильверстова.

Людмила Несса,
Любов Стасюк,
Людмила Терещук.

Верстальники:
Тетяна Балюк,
Алла Булінкова,
Марія Солюдо.

Ольга Яценко,
Анатолій Артемченко,
Сергій Скаженко.

Ліногріфки:
Віктор Пронин,
Різдво Різдво.

Орден Леніна комбінат
друку «Видання»
«Радянська Україна»
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.

Індекс 40955.

Тираж 166.300.

Переплатити ціну
на рік 18 крб. 80 коп.

Заст. 03150711.